

Handläggare
Gunilla Oltner
Astrid Nyström
Rosa Haraldsson

Datum
2012-03-09

Darienummer
BUN-2012-0061.00

Barn- och ungdomsnämnden

Uppföljning 2011 av Barn- och ungdomspolitiskt program för Uppsala kommun samt rapport om arbetet med programanknutna frågor

Förslag till beslut

Barn- och ungdomsnämnden föreslås besluta

att godkänna uppföljningen 2011 av Barn- och ungdomspolitiskt program för Uppsala kommun och översända denna till socialnämnden för barn och unga för synpunkter.

Sammanfattning

Barn- och ungdomsnämnden (BUN) ska i samverkan med socialnämnden för barn och unga (SBN) på kommunsfullmäktiges (KF) uppdrag årligen göra en samlad värdering av hur de övergripande målen nås, rapportera till kommunstyrelsen (KS) och samtidigt föreslå eventuella revideringar. En sammanställning har gjorts av berörda nämnders och bolags svar. Nämnden föreslås godkänna uppföljningen 2011 av programmet, översända denna till SBN för synpunkter och därefter rapportera till KS. Nämnden föreslås översända uppföljning till berörda nämnder och bolag efter KS godkännande. Nämnden föreslås även att som svar på kommunstyrelsens uppdrag gällande att sprida resultatet av uppföljningen 2010 till övriga berörda nämnder och bolag delge kommunstyrelsen hur detta har skett efter det att uppföljningen har förelagts BUN för slutligt beslut.

Bakgrund

Kommunfullmäktigt beslutade 2009-12-14 att barn- och ungdomsnämnden (BUN) i samverkan med socialnämnden för barn och unga på kommunstyrelsens (KS) uppdrag årligen göra en samlad värdering av hur de övergripande målen nås, rapportera till KS och samtidigt föreslå eventuella revideringar.

Inför 2011 års uppföljning gav barn- och ungdomsnämnden följande anvisningar till nämnder och bolag: *Kan man se utveckling/effekt, som leder till uppfyllande av Barn- och ungdomspolitiska programmets mål och önskade tillstånd jämfört med 2010? Om ja, vilka? Ange dessa med stöd av nämndens indikatorer om sådana finns.*

Ärendet

Samtliga berörda nämnder och bolag har inkommit med uppföljning, men alla har inte redovisat enligt anvisningarna. Kommunstyrelsen har inte redovisat någon uppföljning. En sammanställning har gjorts av berörda nämnders och bolags svar (**bilaga**). Svaren i sin helhet återfinns i diariet.

Sammanställningen är gjord utifrån vad nämnder och bolag själva har redovisat/svarat. Av andra årets uppföljning framgår att programmet fått ett tydligare avtryck hos några nämnder och bolag. Några har beskrivit effekter, medan andra har redovisat att de fortsätter på en sedan tidigare inslagen linje. I det senare fallet kan effekter inte utläsas av nämndernas och bolagens uppföljningsrapporter. En del svar är kortfattade. I dylika fall kan man anta att allt inte är beskrivet. Det kan också vara så att det är för tidigt att se någon utveckling eller effekt, vilket är naturligt i ett processinriktat program.

Nämnden föreslås godkänna 2011 års uppföljning. Några nya utvecklingsområden föreslås inte. Nämnden föreslås översända uppföljningen till SBN för synpunkter och därefter rapportera till KS. Nämnden föreslås översända uppföljning till berörda nämnder och bolag efter KS godkännande.

Information till nämnder och bolag

I samband med 2010 års uppföljning av programmet uppdrog kommunstyrelsen till barn- och ungdomsnämnden att sprida resultatet av uppföljningen till övriga berörda nämnder och bolag. Under hösten 2011 samt under januari 2012 har nämnden erbjudit samtliga nämnder och kommunalt helägda bolag, som berörs av programmet, samt dessutom de tre produktionsstyrelserna/-nämnderna en genomgång av programmet samt en redovisning av resultatet och slutsatser av uppföljningen. Information har givits till kommunstyrelsen, elva uppdragsnämnder, en produktionsnämnd, två produktionsstyrelser och två bolagsstyrelser.

Konstateras kan att intresset för barnrättsfrågor och hur programmet ska kunna efterlevas var stort vid besöken hos nämnder och styrelser. Det finns en stark vilja från många att samarbeta för att barn- och ungdomsfrågorna ska lyftas och synliggöras i kommunen samt leda till förbättringar för barn och ungdom utifrån likvärdiga villkor, delaktighet och inflytande, trygghet och tillgänglighet samt förutsättningar som god fysisk och psykisk miljö.

Nämnden föreslås rapportera informationsinsatserna till kommunstyrelsen som svar på kommunstyrelsens uppdrag efter det att uppföljningen har förelagts BUN för slutligt beslut.

Implementeringsarbete

Nämnden fattade i oktober 2009 beslut om bland annat olika aktiviteter för att implementera det processinriktade programmet.

I april 2011 bjöd nämnden tillsammans med SBN in till en Barnrättsdag, en informations- och utbildningsdag, för politiker, chefer och tjänstemän i ledande ställning. En redovisning av uppföljningsresultatet av 2010 av programmet gjordes också.

I oktober anordnade nämnden tillsammans med Barnombudsmannen i Uppsala en Barnrättsvecka med programmets första mål - likvärdiga villkor - som tema. Under veckan delades även ett barnrättspris ut för första gången. Det gick till Kulturnatten med motivering bland annat att kulturnatten mycket väl uppfyller många av programmets mål.

I april i år, 2012, har nämnden bjudit in till en Barnrättsdag med programmets andra mål - delaktighet och inflytande - som tema.

Barnkonsekvensanalys

Kommunfullmäktiges beslut i december 2009 om programmet innehåller även att kommunala beslut ska konsekvensbeskrivas utifrån ett barn- och ungdomsperspektiv och utifrån programmets övergripande mål om likvärdiga villkor, delaktighet och inflytande, trygghet och tillgänglighet samt god fysiska och psykisk miljö. Kontoret för barn- ungdom och arbetsmarknad har utarbetat ett förslag till barnkonsekvensanalys (BKA) som är tänkt att kunna användas inför politiska beslut. Avsikten är att instrumentet ska vara tillgängligt på kommunens Insida senare i vår. Kontaktpersoner på kontor och bolag har haft möjlighet att testa analysinstrumentet.

Uppföljning av 2012 års arbete

Barn- och ungdomsnämnden beslutade i oktober 2011 att ändra tidpunkten för uppföljning av 2012-2014 års arbete. Uppföljningen kommer att samlas in i samband med augustiuppföljningen samma år. På så sätt kan resultatet av uppföljningen snabbare ligga till grund för kommunens fortsatta arbete med att förverkliga programmet. Möjlighet finns då även att ge avtryck i förslaget till nästa års IVE, uppdragsplaner och affärsplaner etc.

I oktober 2011 beslutades även att anvisningar för uppföljning av åren 2012-2014 skulle se ut som följer:

- Kan man se utveckling/effekt, som leder till uppfyllande av Barn- och ungdomspolitiska programmets mål och önskade tillstånd jämfört med 2010? Om ja, vilka? Ange dessa med stöd av nämndens indikatorer om sådana finns.

Från och med uppföljning av år 2012 ska särskild vikt läggas vid följande utvecklingsområden, som identifierades i uppföljningen för 2010:

- Spridning av verksamheter mer jämnt över kommunen för att uppnå likvärdiga villkor.
- Återkoppling till barn och ungdomar om hur deras synpunkter har tagits om hand och givit effekt.
- Fortsatta åtgärder för att skapa trygghet i stadsmiljön.
- Fortsatta åtgärder för hälsofrämjande levnadsvanor.
- Fortsatta åtgärder för bättre fysisk miljö där barn ska vistas.

Kontoret för barn, ungdom och arbetsmarknad

Carola Helenius-Nilsson
Direktör

Gunilla Oltner
Astrid Nyström
Rosa Haraldsson

2012-03-02

BUN-2012-0061.00

BILAGA

Sammanställning av uppföljning 2011 av Barn- och ungdomspolitiskt program för Uppsala kommun

Innehållsförteckning	Sid
Bakgrund	2
Sammanfattning	2
Sammanställning av nämnders och bolags svar	9
Övergripande mål: Alla barn och ungdomar i Uppsala kommun växer upp under likvärdiga villkor	9
Övergripande mål: Alla barn och ungdomar i Uppsala kommun är delaktiga och har inflytande i frågor som rör dem	21
Övergripande mål: Alla barn och ungdomar i Uppsala kommun känner trygghet och olika typer av verksamheter och aktiviteter är tillgängliga för dem	28
Övergripande mål: Alla barn och ungdomar i Uppsala kommun lever i en god fysisk och psykisk miljö	36
Övrig information från nämnder och bolag	44

Bakgrund

Barn- och ungdomspolitiskt program för Uppsala kommun 2010-2014 är en del i kommunfullmäktiges styrning av nämnder och kommunalt helägda bolag. Programmets övergripande mål rör *barns rätt till likvärdiga villkor, delaktighet och inflytande, trygghet och tillgänglighet* samt *förutsättningar som främjar en god fysisk och psykisk miljö*. Uppföljning av de övergripande målen sker genom att respektive nämnd och kommunalt helägt bolag årligen beskriver och/eller genom indikatorer belyser hur verksamheterna bidrar till att nå de önskade tillstånd som anges i programmet. Enligt kommunfullmäktiges beslut ska uppdragsnämnder och bolag rapportera sin uppföljning till barn- och ungdomsnämnden, som i samverkan med socialnämnden för barn och unga gör en samlad värdering av hur de övergripande målen i programmet nås och i samband med årsbokslutet rapporterar detta till kommunstyrelsen.

Inför 2011 års uppföljning gav barn- och ungdomsnämnden följande anvisningar till nämnder och bolag:

- *Kan man se utveckling/effekt, som leder till uppfyllande av Barn- och ungdomspolitiska programmets mål och önskade tillstånd jämfört med 2010? Om ja, vilka? Ange dessa med stöd av nämndens indikatorer om sådana finns.*

Sammanfattning

Samtliga berörda nämnder och bolag har inkommit med uppföljning, men alla har inte redovisat utifrån anvisningarna. Kommunstyrelsen har inte redovisat någon uppföljning för 2011.

Sammanställningen är gjord utifrån vad nämnder och bolag själva har redovisat/svarat. Av andra årets uppföljning framgår att programmet fått ett tydligare avtryck hos några nämnder och bolag. Några har beskrivit effekter, medan andra har redovisat att de fortsätter på en sedan tidigare inslagen linje. I det senare fallet kan effekter inte utläsas av nämndernas och bolagens uppföljningsrapporter. En del svar är kortfattade. Det kan vara så att det är för tidigt att se någon utveckling eller effekt och det därför inte är beskrivet, vilket är naturligt i ett processinriktat program.

Övergripande mål

Alla barn och ungdomar i Uppsala kommun växer upp under likvärdiga villkor.

Uppföljning 2010

Det finns många goda exempel på att kommunen arbetar för likvärdiga villkor för barn och ungdomar. Strukturering ges för att skapa likvärdiga förutsättningar mellan förskolorna och grundskolorna i kommunen. Resurser styrs till barn och unga i prioriterade stadsdelar. Läsläsningshjälp finns att få. Modersmålsstöd/modersmålsundervisning ges barn med annat modersmål än svenska för att de ska kunna utveckla både det svenska språket och sin kulturella identitet. Elever ges information och vägledning om kommande yrkesliv. Likabehandlingsplaner, som revideras årligen, tas fram i förskolor, grundskolor och gymnasieskolor. Föräldrastöd/familjecentrerade insatser ges till föräldrar med barn i olika åldrar. Information om barns och ungas rättigheter sprids till barn, ungdomar och vårdnadshavare på många olika sätt. En barnrättsvecka arrangerades under hösten. Barn, som riskerar att hamna i utanförskap eller vars förälder utsatts för våld, har uppmärksamats. Genom att biblioteken är spridda över kommunen samt genom biblioteksbussarna ges barn och ungdomar och föräldrar möjlighet till biblioteksservice. Genom stöd till det fria kulturlivet och arrangörsstöd ges barn och ungdomar i olika delar av kommunen samt i förskolor och skolor möjlighet att ta del av olika aktiviteter inklusive teater och dansföreställningar. Ungdomar ges under ett år möjlighet att för en låg kostnad se hur många pjäser som helst ur Stadsteaterns ordinarie repertoar. Stöd, riktat till fritids- och kulturaktiviteter, ges för att inkludera unga med funktionsnedsättning. Barn och ungdomar prioriteras i Fryshov ABs bassänger och hallar. Här kan ungdomar också få ferieplatser och arbetsplatspraktik. Uppsalahem har satsats på många aktiviteter i framför allt Gottsunda. Här kan barn och ungdomar utöva idrott av olika slag, ta del av kulturevenemang delta på sommarläger mm.

Uppföljning 2011

Förbättringar, positiv utveckling och effekt:

Byggnadsnämnden anger att man vid all ny planläggning tillgodoser att det är enkelt att ta sig till områden och platser för utbildning, lek, idrotts-, kultur- samt fritidsaktiviteter.

Barn- och ungdomsnämnden rapporterar att ytterligare fritidsklubbar har startat nämligen i Järlåsa och i Storvreta.

Nämnden konstaterar att vid uppföljning av fritids- och grundskoleverksamhet instämmer 85 procent i påståendet att det märks i verksamheten att alla är lika mycket värda. Nästan lika hög andel av förskolebarnen säger att de vuxna på förskolan är lika snälla mot alla barnen.

Nämnden anger vidare att nära 60 procent av barnen i grundskola och fritidshem i enkät angett att de upplever att de fått vara med i arbetet med likabehandlingsplan.

2011 års Barnrättsvecka hade temat Barns och ungas likvärdiga villkor. Programinnehållet för barn och ungdom var bl a teaterbesök, konstutövning, allsång och gymna. Ett barnrättspris delades ut för första gången.

Nämnden och socialnämnden för barn och unga har i samverkan beslutat om SkolFam för att stärka familjehemsplacerade barns skolgång så att de får det stöd och insatser de behöver för att minska risken för låga eller ofullständiga betyg.

Fastighetsnämnden redovisar att barnperspektivet har beaktats i ett nämndmål samt i utredningar gällande förskolor. Samplanering har skett med fritids- och naturkontoret vid förändringar av en skolgård.

Kulturnämnden har i sitt uppdrag till biblioteken formaliserat stödet till föräldrar.

Socialnämnden för barn- och unga bidrar med råd- och stödinsatser vid ytterligare en familjecentral.

Nämnden har i samverkan med barn- och ungdomsnämnden beslutat om SkolFam för att stärka familjehemsplacerade barns skolgång så att de får det stöd och insatser de behöver för att minska risken för låga eller ofullständiga betyg.

Nämnden har även beslutat om stöd till aktiviteter för ensamkommande barn.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden anger att en ny metod för att ge kunskap om barnkonventionen till gymnasieungdomar har utarbetats. Detta har skett genom ett projekt som kallas Framtidsboxen och som bedrivs i form av sommarjobb.

Nämnden erbjuder ensamkommande barn feriearbete under sommarlovet Alla gymnasieskolor i Uppsala har fått erbjudande om riktad information om privatekonomi från konsument Uppsala. 20 informationsinsatser har genomförts.

Nämnden har tillsammans med externa aktörer givit ökade möjligheter för att utveckla ett bättre koncept för ökad kunskap om arbetslivets villkor och möjligheter. Ett pilotprojekt är under genomförande med några intresserade skolor. Nämnden anordnade tillsammans med nämnden för vuxna med funktionshinder samt externa aktörer en mäsas som gav en samlad information och vägledning om de olika utbildningsalternativ och sysselsättningar för unga vuxna och äldre som har behov av någon form av stöd.

Fyrishov AB har ett fortsatt stort utbud av aktiviteter inom sin verksamhet. Viss utökning i form av att fler barn och ungdomar nås har skett.

Uppsalahem AB har i åtta av sina områden/stadsdelar satt upp nya eller rustat upp lekplatser och gårdar med inriktning på idrott, lek och samvaro för olika åldrar. Bolagets undersökning - Nöjd kundindex – visar att hyresgästerna upplever att det blivit både attraktivare och trivsammare i bostadsområdena. Några områden med många barn och ungdomar lyfts fram.

Försämringar, negativ utveckling eller effekt:

Barn- och ungdomsnämnden rapporterar att det finns behov av en fritidsklubb i Ramsta. Studie- och yrkesvägledare för grundskolan har fler elever per tjänst.

Uppsala Vatten och Avfall AB meddelar att dricksvattenprover under 2011 uppvisade ett något sämre resultat. Antalet uteblivna hämtningar av avfall har ökat något.

Övergripande mål

Alla barn och ungdomar i Uppsala kommun är delaktiga och har inflytande i frågor som rör dem.

Uppföljning 2010

Uppföljningen visar många exempel på hur barn och ungdomar görs delaktiga och får inflytande genom samarbete, samråd, referensgrupper och brukarundersökningar. Flera fora finns där barn och ungdomar tillfrågas om vissa specifika frågor och där de kan framföra egna idéer och synpunkter. I uppföljningen framgår dock inte alltid om det görs någon återkoppling till dem, som framfört idéerna och synpunkterna och om dessa givit effekt i kommunala beslutsunderlag. I den medborgarundersökning, som nämns i uppföljningen är det föräldrar som svarar för sina barns räkning.

Uppföljning 2011

Förbättringar, positiv utveckling och effekt:

Barn- och ungdomsnämnden anger att i uppföljning svarar 40 procent av barnen på förskolan att de får vara med och bestämma vad man ska göra på förskolan. Inom fritidsverksamhet och grundskola svara nästan 80 procent av barnen att de upplever att de får vara med och bestämma hur och vad man ska göra i verksamheten. Drygt 70 procent av barnen på förskolan svarar att de upplever att de blir lyssnade på medan 90 procent inom fritidsverksamhet och grundskola svarar detta. Nästan 85 procent av eleverna i grundskolan anger att de upplever att lärarna tar hänsyn till deras åsikter.

Fastighetsnämnden anger att skolor medverkar i förändring och upprustning av skolgårdar. *Fritid- och naturvårdsnämnden* har utvecklat olika dialogformer med barn och ungdomar. Flera aktiviteter har planerats och genomförts där barn framfört synpunkter och varit delaktiga.

Kulturnämnden anger att barn och ungdomar kan framföra egna idéer på stadsarkivets hemsida.

Socialnämnden för barn och unga har börjat flera sätt för dialog med barn och unga. Mötesplats Gottsunda finns på webben.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden anger att fler grupper av ungdomar har tillfrågats om behov och önskemål, bland annat samtliga elever som slutade särskolan våren 2011. En utvärdering av arbetsbefrämjande insatser för unga vuxna med funktionsnedsättning har gjorts.

Synpunkter från ungdomar har tagits tillvara vid Konsument Uppsalas riktade insatser till ungdomar.

Fyrishov AB har utvecklat dialogen med barn och ungdomar bland annat genom dialog-event under Barnrättsveckan.

Uppsala stadsteater har utvecklat olika sätt att intressera barn och ungdomar för teater genom att göra dem delaktiga inför kommande utbud.

Försämringar, negativ utveckling eller effekt:

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har angivit att elevrepresentation har minskat vid inspektion av skolor

Övergripande mål

Alla barn och ungdomar i Uppsala kommun känner trygghet och olika typer av verksamheter och aktiviteter är tillgängliga för dem.

Uppföljning 2010

Uppföljningen visar på många exempel på trygghetsskapande åtgärder. De nämnder, som har insatser eller verksamhet direkt riktat till individer har effektmål och mäter dessa i brukarundersökningar. För att skapa trygga bostadsområden, attraktiva stadsdelar och större trivsel för hyresgäster har Trygghetscertifiering genomförts.

Uppföljningen visar också på att nämnder och bolag genomför riktade aktiviteter och olika prissättningar på aktiviteterna. Detta gör det möjligt för många att ta del av kommunens utbud. Verksamheter riktas också utifrån olika åldersgrupper samt för att inkludera unga med funktionsnedsättning.

Uppföljning 2011**Förbättringar, positiv utveckling och effekt:**

Barn- och ungdomsnämnden anger att uppföljning visar att det på kommunnivå är liten skillnad inom fritidsverksamhet och grundskola mellan vad flickor och pojkar svarar gällande om de upplever att de blir orättvist behandlade på grund av sitt kön. Mellan enheterna varierar det dock. Drygt 80 procent av förskolebarnen svarar att de mår bra när de är på förskolan. Cirka 95 procent svarar att det mår bra när de är på fritidshem, fritidsklubb eller i grundskolan.

Byggnadsnämnden nämner att barn- och ungdomsperspektivet bevakas vid all planläggning.

Gatu- och trafiknämnden har antagit ett långsiktigt program för att förbättra och bygga ut belysningsnätet samt uppgradera belysningsanläggningarna.

Kulturnämnden: Nämnden har utvecklat ett skolpedagogiskt program för årskurs 4-6 för att intressera barn och ungdomar för kulturarv.

Räddnings- och beredskapsnämnden anger att genom tillsyn av förskolor och skolor försäkras barn och föräldrar att utrymningssäkerheten är god. Nämnden informerar vid studiebesök och träffar med barn och ungdomar om samhällets beredskap att hantera bränder och andra nödlägen, vilket skapar tilltro och förtroende för att hjälp finns att få vid behov. Nämnden har bland annat följande mål med i sin uppdragsplan: Antal insatser till skolor ska hållas på en låg nivå, antal brandvarnare i bostäder ska öka, öka riskmedvetenheten angående brand och andra olyckor hos skolelever.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden påpekar att barnperspektivet framhålls i kommunens handlingsplan för att förhindra bostadslöshet. Vid prövning av försörjningsstöd

ska hänsyn tas till barns behov av utrymme. Vid bedömning av rätten till försörjningsstöd bör rätten för en förälder att kunna upprätthålla kontakt med barnet vara utgångspunkten. Av uppföljning riktad till gymnasister visar att pojkar upplever sig mobbade i mindre utsträckning men känner mer stress medan flickor blivit mobbade i samma utsträckning men känner mindre stress.

Fyrishov AB anger att på både Fyrishov och på Gottsundabadet finns en rad olika aktiviteter - fysiska attraktioner och aktivitetsprogram. Särskilda reserverade tider för kvinnor/barn för att främja simkunnighet och ge tillgänglighet till grupper med särskilda behov (ex vis invandrarkvinnor/-barn). Fyrishov upplåter fortsatt plats för ett stort antal arrangörer av olika arrangemang.

Uppsalahem AB nämner att flickors deltagande i föreningslivet har uppmärksammats. Blandes barn kunde delta i sommarfriidrottsskola. Bolaget redovisar att tryggheten och trivseln/attraktiviteten ökat i kommunen som helhet samt i några områden med stor andel barn och unga. Även utemiljön får högre omdömen i kommunen som helhet samt i några områden med stor andel barn och unga. Åtgärder har genomförts för att åstadkomma tillgänglighet i fysisk miljö. Bättre och mer belysning samt borttagning av otrygg buskage har gjorts i ett tjugotal bostadsområden.

Uppsala Kommuns Industrihus AB tar vid den fysiska planeringen av fastigheter hänsyn till hälso- och trygghetsperspektiv.

Uppsala Konsert & Kongress nämner att trygghetsaspekten omfattar alla gäster och deltagare vid aktiviteter.

Övergripande mål

Alla barn och ungdomar i Uppsala kommun lever i en god fysisk och psykisk miljö.

Uppföljning 2010

Av uppföljningen framgår att kommunen arbetar med åtgärder för att främja fysisk och psykisk hälsa hos barn och ungdom. Kostfrågor uppmärksammas av några svarande. Simundervisning erbjuds liksom kulturupplevelser som exempelvis teaterföreställningar.

För att förbättra luften i staden, kontrolleras inomhusluft och ljudnivåer i förskolor, skolor samt höga ljudnivåer på evenemang. Åtgärder genomförs för ökad brandsäkerhet.

Åtgärder för att begränsa efterfrågan och för att kontrollera tillgänglighet av tobak, alkohol och droger genomförs. Evenemang som får bidrag av kommunen ska alltid vara fria från alkohol och droger. Likabehandlingsplaner i kommunala verksamheter syftar till att skapa en god psykisk miljö för barn och ungdomar.

Insatser görs för att ge barn och unga stöd, vård och behandling för att de ska kunna växa upp under goda förhållanden. Alkohol-, drog- och brottsförebyggande verksamhet finns.

Uppföljning 2011

Förbättringar, positiv utveckling och effekt:

Barn- och ungdomsnämnden konstaterar genom uppföljning att fler barn i fritidsverksamhet och grundskola uppger att de kan arbeta i lugn och ro. Eleverna anser att miljön på skoltoaletterna har blivit bättre.

Nästan 60 procent av barnen inom förskolan svarar vid uppföljning ”nej” på frågan om barn kan vara elaka mot varandra utan att någon vuxen säger till och nästan 90 procent svarar ”nej” på frågan om vuxna på förskolan kan vara elaka mot barn utan att någon annan vuxen säger till. Motsvarande siffror inom fritidsverksamhet och grundskola är nästan 70 respektive 80 procent.

Nämnden anger att andelen ungdomar som i enkätundersökningen Liv och Hälsa Ung uppger att de blivit sexuellt ofredade, har sjunkit från 9,4 procent år 2009 till 8,5 procent 2011. Nämnden anger att enkätundersökningen visar att det skett en ökning av andelen fysiskt aktiva jämfört med tidigare år. Andelen som anger att de har ett bra allmänt hälsotillstånd respektive är nöjda med sitt liv har ökat jämfört med tidigare år. Andelen unga som svarar aldrig på frågorna om man begått brott ökar stadigt från 2005 till 2011. Undersökningen visar att hälften uppger att de inte druckit alkohol under de 12 senast månaderna vilket är en stadig ökning från tidigare år.

Fritidsgårdarna har under 2011 haft mer än 1 300 hälsofrämjande aktiviteter.

Nämndens beviljade bidrag till drogfria evenemang har ökat.

Byggnadsnämnden anger att i alla planer bevakas att barn och ungdomar inte utsätts för ohälsosamma miljöer.

Fastighetsnämnden har genomfört utredningar kring barns inomhus- och utomhusmiljöer vid ett antal förskolor och skolor.

Miljö- och hälsoskydds-nämnden har angivit ett mål om egenkontroll för förskolor och skolor

Nämnden för vuxna med funktionshinder har vidtagit en översyn för att förbättra situationen för barn på kvinnoboendet Siri.

Nämnden för vuxna med funktionshinder nämner att barnperspektivet har uppmärksamats i beslut om samordnat resurscentrum för stöd till personer som drabbats av våld i nära relationer. Under arbetet med att ta fram en ny inriktning för missbruksvård har en konsekvensanalys genomförts, som konstaterar att förslaget tar hänsyn till barn och ungdomars situation.

Socialnämnden för barn och unga har startat ett projekt med uppsökande insatser i samverkan mellan skola, socialtjänst och polis för tidiga insatser till barn och ungdomar som befinner sig i riskzonen för att utveckla kriminellt beteende eller annat riskbeteende.

Ett projekt för informations- och kunskapsinsatser har startat för att stärka barnperspektivet i familjer med missbruk.

Försämringar, negativ utveckling eller effekt:

Barn- och ungdomsnämnden anger att enkätundersökningen Liv och hälsa Ung visar att 10,8 procent uppger att de provat narkotika, vilket är en liten ökning jämfört med 2005.

Sammanställning av nämnders och bolags svar

Sammanställningen av uppföljningen från ansvariga nämnder och bolag är gjord så att under respektive övergripande mål och önskat tillstånd redovisas den beskrivning, som var och en har lämnat. Beskrivningar har inkommit från samtliga, som programmet anger som ansvariga. Kommunstyrelsen har avstått från att svara. Alla har dock inte beskrivit någon utveckling eller effekt utifrån önskade tillstånd, vilket angavs i anvisningarna.

Där en utveckling eller effekt beskrivits har en jämförelse gjorts med svaret/kommentaren i 2010 års uppföljning. Uppföljning av pedagogiska verksamheter samt fritidsverksamhet har gjorts på ett annat sätt 2011 jämfört med tidigare. Barn- och ungdomsnämnden respektive utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden har därför inte kunnat jämföra resultaten med tidigare års uppföljningar.

Vissa har svarat i löpande text och i dessa fall är texten inklipt så långt det går under det önskade tillstånd, som texten har bedömts höra till. Viss text kan hänföras till flera mål och tillstånd. Kontoret har i dessa fall tolkat var texten bäst hör hemma. Svaren i sin helhet återfinns i diariet. Nämnderna redovisas först och därefter bolagen.

Sist i sammanställningen under rubrik "Övrig information från nämnder och bolag" redovisas delar som naturligt inte hör hemma under något specifikt mål eller önskat tillstånd men som har koppling till programmet.

Förkortningar för nämnder finns förklarade sist i dokumentet.

Övergripande mål

Alla barn och ungdomar i Uppsala kommun växer upp under likvärdiga villkor.

Önskat tillstånd

- Vid all fysisk planering ger barn- och ungdomsperspektivet avtryck. *Ansvariga nämnder: BN, FNN, FSN, GTN och KS*

Byggnadsnämnden

I alla planer tas hänsyn till barnperspektivet. Både utifrån trygghets- och tillgänglighetsaspekterna.

Jämförelse med 2010: Ny kommentar. Någon utveckling eller effekt är inte beskriven.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden har beaktat ovanstående övergripande mål och önskat tillstånd i effektmål:

- effektmål till KF:s inriktningsmål 7, IVE 6:1, vilket lyder:

"Genom långsiktig planering i samarbete med berörda kontor och förvaltningar garanterar

tillgång till ändamålsändliga lokaler för den pedagogiska verksamheten”.

Indikator till detta effektmål lyder:

”Vid ombyggnation av befintliga grundskole- och förskolelokaler använda de generella anvisningar för program som är framtagna för grundskola F-9 och förskola samt upprätta avvikelislista”.

Målet (mätetal) 2011: 100 %

Uppfylls av mål: Ombyggnation av Glimmers och Lustigkullens förskola har genomförts under 2011. Som underlag för dessa ombyggnationer har generella programmet för förskolor förelegat.

Fastighetsnämnden har under 2011 genomfört genomgripande utredningar av barns inomhus- och utomhusmiljöer vid Svartbäckens, Uppsävja, Petterslunds, Hagmarkens, Sopranens, Hugo Alfvéns, Solskenets, Kastellet, Ringarens, Alléns, Silikatets, Tallens, Malmvågens, Lustigkullens och Ramsta förskola samt vid Bellmans och Ramsta skola. Vid dessa utredningar har inom- och utomhusmiljöerna beaktas utifrån om dessa varit ändamålsändliga, utvecklande, tillgängliga, trygga, hälsosamma och om de givit upphov till rörelse och lek.

Jämförelse med 2010: Ny kommentar. Att barnperspektivet har beaktats i ett nämndmål samt i utredningar har redovisats. Någon effekt är inte beskriven.

Gatu - och trafiknämnden

Där nämnden deltar i samhällsplaneringen är detta ett naturligt inslag.

Jämförelse med 2010: Samma svar som 2010. Utveckling eller effekt beskrivs inte.

Uppsalahem AB

Uppsalahems bostadsområden och därmed våra platser för lek, spel och spontanidrott har en stor geografisk spridning inom kommunen.

Jämförelse med 2010: Ny kommentar. Utveckling eller effekt beskrivs inte.

Uppsala Vatten och Avfall AB

Önskat tillstånd

- Bolaget ska leverera ett dricksvatten som är hälsosamt och rent (SLV FS 2001:30) till alla anslutna hushåll.

- Alla hushåll i kommunen ska ha en väl fungerande avfallshantering.

- Alla prover ska vara utan anmärkning och inga uteblivna hämtningar ska förekomma.

Uppföljning 2011

- Andelen otjänliga dricksvattenprover (bakteriologisk) uppgick till 1,8 procent och andelen otjänliga dricksvattenprover (kem) var alla utan anmärkning under perioden jan – sept 2011.

-Antal uteblivna hämtningar var 0,081 procent av totala antalet hämtningar under perioden jan – sept 2011.

Indikatorer: Antal otjänliga vattenprov och antal uteblivna hämtningar.

Jämförelse med 2010: Bolaget har liksom uppföljningen för 2010 formulerat egna Önskat tillstånd. Dricksvattenprover under 2011 uppvisade ett något sämre resultat. Antalet uteblivna hämtningar av avfall har ökat något.

Önskat tillstånd

- Det är enkelt för barn och ungdom att ta sig till områden och platser för utbildning, lek, idrotts-, kultur- samt fritidsaktiviteter. Ansvariga nämnder: BN, BUN, FNN, FSN, GTN, KTN, SBN, UAN. och samtliga kommunalt helägda bolag

Barn- och ungdomsnämnden

Fritidsgård/fritidsklubb eller motsvarande mötesplats finns i de flesta områden men saknas i Årsta, Almunge, Knutby, Rasbo, Ramsta och Stabby-Klockarängen. Under 2011 har fritidsklubb startats i Storvreta och Järlåsa. Föräldrar i Ramsta har efterfrågat fritidsklubb. Nämnden har, samtidigt som man angivit ett bedömt behov av förskoleplatser, beslutat meddela fastighetsnämnden att vid förverkligandet av förskoleplatser ska närhetsprincipen enligt skollagen iakttas i möjligaste mån.

Jämförelse med 2010: Ytterligare ett område – Ramsta - har konstaterats sakna fritidsklubb. I två andra områden har fritidsklubbar startats.

Byggnadsnämnden

För att tillgodose detta bevakas det vid all ny planläggning.

Jämförelse med 2010: Ny kommentar. Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden har beaktat ovanstående övergripande mål och önskat tillstånd i effektmål:

- effektmål till KF:s inriktningsmål 5, IVE 6:2, vilket lyder:

”Skolgårdar görs mer tillgängliga för fritidsverksamhet, samplaneras med fritids- och naturkontoret, kontoret för barn, ungdom och arbetsmarknad och Vård & bildning”.

Indikator till detta effektmål lyder

”Skolgårdar samplaneras med stadspark/naturområde i samarbete med FNK och aktuell skola”

Målet (mätetal) 2011: 1 skolgård

Uppfylls av mål: Ombyggnad av del av Johannesbäckens skolgård har genomförts under 2011. Ombyggnaden samplanerades med skola och FNK.

Fastighetsnämnden har under 2011 genomfört övergripande utredningar av barns utomhusmiljöer vid Svartbäckens, Uppsävja, Petterslunds, Hagmarkens, Sopranens, Hugo Alfvéns, Solskenets, Kastellet, Ringarens, Alléns, Silikatets, Tallens, Malmvågens, Lustigkullens och Ramsta förskola samt vid Bellmans och Ramsta skola. Vid dessa utredningar har tillgängligheten beaktats.

Jämförelse med 2010: Ny kommentar. Att barnperspektivet har beaktats i ett nämndmål samt i utredningar har angivits. Effekt är beskriven genom att nämndens mål för samplanering med fritids- och naturkontoret och aktuell skola av 1 skolgård är uppfyllt.

Fritid - och naturvårdsnämnden

Jämförelse med 2010: Inte kommenterat.

Gatu - och trafiknämnden

Nämnden lyfter dessa frågor vid linjeplanerings- och tidtabellsträffar med Uppsala Lokaltrafik/Uppsalabuss/Gamla Uppsalabuss.

Jämförelse med 2010: samma svar som 2010. Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Kulturnämnden

Vid all planering av biblioteksservice såsom stadsdelsbibliotek och biblioteksbussars hållplatser, beaktas att det är enkelt för barn att ta sig till biblioteksverksamheten.

Jämförelse med 2010: Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Nämnden har inte svarat på frågan för att nämnden inte ser sig direkt berörd ifråga om uppdrag som ges eller kräver en uppföljning nämnden inte har tillgång till.

Nämnden anser sig inte berörd av frågan.

Fyrishov AB

Förenings- och skolverksamheter - Ett hundratal föreningar bedriver idrottsaktiviteter för barn och ungdomar på Fyrishov AB. De har ett brett utbud från nybörjare till elit, där barn och ungdomar i allmänhet, samt barn och ungdomar med särskilda behov, prioriteras, ex vad avser träningstider i vatten och i hallar. De största föreningarna och idrotterna är simning och gymnastik som bidrar till att skapa en bra grund för yngre barns fortsatta fysiska aktiviteter och idrottsutövande. För att ytterligare stimulera små barns fysiska aktiviteter och rörelse hyrs den mycket populära Gymnastikhallen, kallad Hall C, ut dagtid till ett stort antal förskolor så att de kan göra utflykter till den populära s k hoppgropen (även kallad för skumgummi gropen).

För skolorna erbjuder bolaget ex vis skolträningstider, idrottstider inom Elitidrotts-gymnasiet (IGU), friluftsdagar, skolkamper, skolutflykter. Andelen friskolor som hyr för verksamhet har ökat markant under senare år och Fyrishov AB står även till förfogande när andra befintliga skolidrotts lokaler i Uppsala inte fungerar av olika planerade och oplanerade anledningar

Barn- och ungdomshabilitering, särskolan och Uppsala Handikappidrott är regelbundna hyresgäster där anpassningar till särskilda behov tillgodoses.

Jämförelse med 2010: Fortsatt stort utbud av aktiviteter. Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Uppsalahem AB

Eriksberg

- Området Täljstenen fick en Parcouranläggning för alla åldrar, Sveriges första i ett bostadsområde. En Miniarena för basket, fotboll och islek samt nya lekplatser för yngre barn. En ny familjegrillplats grillplats kom också till i samma område.
- Området Marmorvägen fick en s.k. Burarena med plats för snabba bollsporter. Ett nytt utegym med olika träningsredskap kom på plats och används av olika åldrar.
- I området Moränen byggdes en "Sinnenas trädgård" för alla åldrar, som kompletterades med en lekplats för de yngsta barnen.

Hågaby

- Området lekplatser förnyades med lekhus, gungor och hopp- och spelplatser på gummiasfalt

Ekeby-Flogsta

- Området Bärums fick en klätterpyramid för äldre barn och familjevänliga grillplatser
- På Vänortsgatan gjordes en lekplats för yngre med klätterelefant och lok.
- Norden-Tartugatan satsade på s.k. Vikbrädor, som tillskott

Sävja- Bergsbrunna

- Upprustning av lekplats med ny sandlåda och lekstött
- Ny lekplats med Safaritema, lekjeep, gummiasfalt med kompisgunga och asfaltsstigar med övergångsställen för trafikträning.

Kvarngärdet

- Två av Södra Kvarngärdets gårdar förnyades och fick nya moderna lekplatser

Innerstaden

- Två områden kring Valsalatorg samt området brandstationen fick familjegrillplatser

Gottsunda

- området August Södermansväg förnyades med kompisgunga, duschplats, sitt- och hopplatser och leksand.

Slavsta-Årsta

- Bostadsområden har deltagit i en trygghetscertifiering, där den lokala hyresgästföreningen har aktiverat ungdomar för att tycka till om sitt område. Områdena Kompisgunga, klätterställningar och familjegrill blev nytillskott till lekplatserna.

Jämförelse med 2010: Åtta områden/stadsdelar har fått nya eller upprustade lekplatser och gårdar med inriktning på idrott, lek och samvaro för olika åldrar.

Uppsala stadsteater

Uppsala stadsteaters centrala placering i staden med närhet till kollektivtrafik gör det enkelt att ta sig till scenerna.

Jämförelse med 2010: Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Önskat tillstånd

- **Föräldrar/vårdnadshavare har tillgång till föräldrastöd i olika former oavsett familjestruktur.** Ansvariga nämnder: BUN, KTN, SBN, UAN, VFN, ÖFN.

Barn- och ungdomsnämnden

Avtal är tecknat med styrelsen för Vård & bildning och Uppsala universitet om fortsatt arbete med att erbjuda föräldrar till barn i förskoleåldern vägledning i sitt föräldraskap samt att genomföra longitudinell studie avseende samband mellan tidiga insatser och skolprestationer. Föräldravägledningen ska erbjudas alla föräldrar med barn 0-5år och inom ramen för avsatt budget är det beräknat för att under två år ge insatsen till 1 000 familjer.

SUF Kunskapscentrum för stöd till barn och föräldrar i familjer där någon förälder har utvecklingsstörning eller andra kognitiva svårigheter som påverkar föräldraförmågan, startade 2009. SUF står för Samverkan Utveckling Föräldraskap. Kunskapscentret är ett samverkansprojekt mellan Regionförbundet, Landstingets Centrum för funktionshinder, Uppsala läns samtliga kommuner och Föreningen för Utvecklingsstörda Barn, ungdomar och vuxna.(FUB). SUF Kunskapscentrum har i sin projektredovisning 2011 beskrivit hur arbetet konkret har utövats. För att inhämta kunskap från praktiken har t.ex. en av projektmedarbetarna involverats i familjearbete av socialtjänsten i en av länets kommuner under våren 2011. Ett forskarnätverk som bildades under år 1 har utvecklats till ett forskar/praktiker/brukarnätverk. Nämnden finansierar Uppsala kommuns del i projektet. Nämnden har genom uppdrag om öppen förskola i flertalet år varit en del i det familjecentrerade arbete som bedrivits som tidigt stöd för föräldrar och barn i de yngsta åldrarna. Ett nytt samverkansavtal har ingåtts kring det familjecentrerade arbete mellan Uppsala kommun och Landstinget i Uppsala län för perioden 2011-01-01 – 2013-12-31.

Jämförelse med 2010: Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Kulturnämnden

Kulturnämnden ger biblioteken i uppdrag att erbjuda föräldrar stöd i biblioteksverksamheten. Det handlar både om medier och om verksamhet som stödjer barns och ungdomars läs- och språkutveckling.

Jämförelse med 2010: Stödet till föräldrar formaliserat i uppdrag till biblioteken.

Nämnden för vuxna med funktionshinder

Jämförelse med 2010: Ingen kommentar.

Socialnämnden för barn och unga

Under 2011 har ytterligare en familjecentral bildats, till vilken nämnden bidrar med råd- och stödinsatser. Det familjecentrerade arbetet bedrivs nu vid sex familjecentraler tillsammans med barn- och ungdomsnämnden och Landstinget i Uppsala län.

Jämförelse med 2010: Nämnden bidrar med råd- och stödinsatser vid ytterligare en familjecentral.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Gymnasieskolorna har utifrån skollagen i uppdrag att arbeta med delaktighet för elever och i viss mån föräldrar genom utvecklingssamtal, öppet hus dagar på skolorna och samtal med lärare. För elever som inte är myndiga är detta en möjlighet för föräldrar att få delta i viss planering och uppföljning tillsammans med sitt barn. Är barnet över 18 år sker all medverkan på barnets villkor. Detta kan dock inte kallas föräldrastöd.

Utifrån ålder på barnet har föräldrar och vårdnadshavare i viss mån möjlighet att nyttja frånvarorapportsystemet Dexter som gör det möjligt att gå in via webben och se frånvarorresultat för sitt barn (under 18 år). Föräldrar får snabb återkoppling vid frånvaro vilket gör att de snabbare än tidigare kan upptäcka om något är fel i förhållande till barnets skolgång och därmed har möjligheter att stödja och hjälpa sitt

barn innan problemen växer sig för stora. Vissa skolor har även öppnat möjlighet för föräldrar att via nätet följa elevernas kunskapsutveckling.

Jämförelse med 2010: Samma svar som 2010. Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden har idag tillsyn över samtliga förmyndare i kommunen. I de allra flesta fall är man som föräldrar också förmyndare för sina barn. Överförmyndarnämnden har idag möjlighet att erbjuda information om de skyldigheter som man som förmyndare har gentemot sina barn, både såsom informationsbroschyrer och på kommunens hemsida. Det finns även möjlighet till personlig kontakt via telefon eller besök. Överförmyndarnämnden gör inte någon åtskillnad i hanteringen av ett förmyndarskap baserat på familjestruktur.

Jämförelse med 2010: Samma svar som 2010. Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Önskat tillstånd

- **Föräldrar/vårdnadshavare har kunskap om barns rättigheter enligt FN:s barnkonvention.** *Ansvariga nämnder: BUN, UAN, VFN, ÖFN.*

Barn- och ungdomsnämnden

Under vecka 40 genomfördes barnrättsveckan för andra året i följd. Syftet är att ge medborgarna, bl.a. föräldrar/vårdnadshavare kunskap om FN:s barnkonvention och om att kommunen har ett barn- och ungdomspolitiskt program. Veckans tema var barns och ungas likvärdiga villkor. Programmet innehöll bl.a. debatter om skola och barnfattigdom, teater om barns rättigheter och en barnrättskonsert med utdelning av kommunens första barnrättspris. Barnrättspriset grundar sig på barn- och ungdomspolitiska programmets fyra mål och delades ut till evenemanget Kulturnatten. Evenemanget uppfyllde målen om likvärdiga villkor, delaktighet, tillgänglighet och trygghet på en rad olika sätt.

Barnrättsveckan genomfördes för första gången i samarbete med Barnombudsmannen i Uppsala.

Jämförelse med 2010: Nytt tema - lika villkor - för barnrättsveckan. För första gången arrangerad i samarbete med Barnombudsmannen i Uppsala. För första gången har ett barnrättspris delats ut.

Socialnämnden för barn och unga

Nämnden har träffat överenskommelse med Barnombudsmannen i Uppsala (BOiU) att bedriva verksamhet och svara för insatser utifrån FN:s konvention och barnets rättigheter. Insatserna bedrivs inom områdena barns rätt, barns delaktighet och icke-diskriminering. Tidigare år har överenskommelsen med BOiU tecknats av barn- och ungdomsnämnden. BOiU har nämndens uppdrag att sprida kunskap om barns rättigheter. 2011 har BOiU haft kontakt med drygt 1 800 vuxna.

Nämnden har medverkat till att arrangera en barnrättsdag i april och barnrättsveckan i

oktober på temat likvärdiga villkor. Nämnden har även medverkat i medborgardialog kring barnfattigdom där flera aspekter av likvärdiga villkor för barn och ungdomar diskuterades.

Jämförelse med 2010: Insatser görs för att sprida kunskap om barns rättigheter enligt överenskommelse med Barnombudsmannen i Uppsala. Ansvaret för överenskommelse med Barnombudsmannen i Uppsala övergick 2011 från barn- och ungdomsnämnden.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Att upplysa om barns rättigheter enligt FN:s barnkonvention ligger snarast inom ramen för utförarens möjligheter och kommunens allmänna information på hemsidan t ex. Inget UAN ger specifikt uppdrag om eller följer upp.

Det sociala arbetet inom försörjningsstödet ska bl a präglas av barnets bästa och bör därmed komma till föräldrar/vårdnadshavares vetskap. Ingen uppföljning finns.

Jämförelse med 2010: Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden arbetar idag inte aktivt med att sprida innehållet i FN:s barnkonvention.

Jämförelse med 2010: Samma svar som 2010. Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Önskat tillstånd

- **Barn och ungdomar har kunskap om sina rättigheter enligt FN:s barnkonvention.** *Ansvariga nämnder: BUN, UAN*

Barn- och ungdomsnämnden

59 procent av barnen i grundskola och vid fritidshem som svarat på enkäten inom det uppföljningssystem som barn- och ungdomsnämnden använder upplever att de får vara med i arbetet med likabehandlingsplanen. En likabehandlingsplan syftar till att förstärka respekten för allas lika värde.

Under vecka 40 genomfördes barnrättsveckan för andra året i följd. Syftet är att ge medborgarna dvs barn, föräldrar/vårdnadshavare kunskap om FN:s barnkonvention och om att kommunen har ett barn- och ungdomspolitiskt program. Veckans tema var barns och ungas likvärdiga villkor. Programinnehållet för barn och ungdomar var teater om barns rättigheter, klassbesök och konstutövning om barnkonventionen - ett samarbete mellan barnombudsmannen i Uppsala och Bror Hjorts Hus – allsång och jympa på Vaksala torg samt en barnrättskonsert med utdelning av kommunens första barnrättspris.

Jämförelse med 2010: Uppföljning gjord på ett nytt sätt. Resultatet kan inte jämföras med tidigare år. Nytt tema för Barnrättsveckan. Barnrättsveckan genomfördes för första gången i samarbete med Barnombudsmannen i Uppsala. För första gången har ett barnrättspris delats ut.

Socialnämnden för barn och unga

Nämnden har träffat överenskommelse med Barnombudsmannen i Uppsala (BOiU) att bedriva verksamhet och svara för insatser utifrån FN:s konvention och barnets rättigheter. Insatserna bedrivs inom områdena barns rätt, barns delaktighet och icke-diskriminering.

BOiU har nämndens uppdrag att sprida kunskap om barns rättigheter Under 2011 har BOiU nått mer än 3 300 barn och unga.

Jämförelse med 2010: Insatser görs för att sprida kunskap om barns rättigheter enligt överenskommelse med Barnombudsmannen i Uppsala.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Gymnasieskolorna har enligt skollagen i uppdrag att ge sina elever kunskap om sina rättigheter enligt ovan.

I UAN:s satsning på Framtidsboxen (sommarsjobb för gymnasieungdomar) under sommaren har särskild vikt lagts vid att ge kunskaper om barnkonventionen och möjligheter till delaktighet och demokratiarbete både lokalt som centralt.

Jämförelse med 2010: Ny metod att ge kunskap om barnkonventionen genom satsning på Framtidsboxen, sommarjobb för gymnasieungdomar.

Önskat tillstånd

- **Barn och ungdomar har, oavsett kön, funktionsnedsättning, sexuell läggning, etnicitet, religion, kulturell bakgrund och familjestruktur, likvärdiga villkor i förskola, skola, kultur- och fritidsverksamhet samt tillgång till individuellt stöd av socialtjänsten. Ansvariga nämnder: BUN, KTN, SBN, UAN, ÖFN samt ALN**

Barn- och ungdomsnämnden

Av de barn i fritidsverksamhet och grundskola instämmer 85 procent i påståenden om att det märks i verksamheten att alla är lika mycket värda. 84 procent av förskolebarnen som svarat på enkäten anser att de vuxna är lika snälla mot alla barnen på förskolan.

Nämnden har tillsammans med socialnämnden för barn och unga beslutat att stärka familjehemsplacerade barns skolgång genom SkolFam med verksamhetsstart 2012. SkolFam är en forskningsbaserad och framgångsrik svensk modell som riktar sig till familjehemsplacerade barn från förskoleklass till och med årskurs fem. Familjehemsplacerade barn som ingår i SkolFams målgrupp ska få det stöd och insatser som de behöver för att minska risken för låga och ofullständiga betyg.

Under 2011 har nämnden tillsammans med landstinget, socialnämnden för barn och unga samt utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden arbetat fram ett nytt samverkansavtal samt revidering av "Gemensamma riktlinjer för arbetet med barn och ungdomar i behov av särskilt stöd". Samverkan ska syfta till att tidigt identifiera barn och ungdomars behov utifrån såväl sociala - som hälsoaspekter samt att insatser ska ges samordnat med tydlig ansvarsfördelning mellan parterna.

Jämförelse med 2010: Uppföljning gjord på ett nytt sätt. Resultatet kan inte jämföras med tidigare år.

Nämnden har beslutat om SkolFam för att stärka familjehemsplacerade barns skolgång så att de får det stöd och insatser de behöver för att minska risken för låga eller ofullständiga betyg.

Kulturnämnden

De verksamheter som kulturnämnden ansvarar för ska ta emot och bemöta alla barn med respekt oavsett kön, kulturell bakgrund etc.

Jämförelse med 2010: Ny kommentar. Någon utveckling eller effekt är inte beskriven.

Socialnämnden för barn och unga

Nämnden har tillsammans med barn- och ungdomsnämnden beslutat att stärka familjehemsplacerade barns skolgång genom SkolFam med verksamhetsstart 2012. SkolFam är en forskningsbaserad och framgångsrik svensk modell som riktar sig till familjehemsplacerade barn från förskoleklass till och med årskurs fem. Familjehemsplacerade barn som ingår i SkolFams målgrupp ska få det stöd och insatser som de behöver för att minska risken för låga och ofullständiga betyg.

Under 2011 har nämnden tillsammans med landstinget, barn- och ungdomsnämnden samt utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden arbetat fram ett nytt samverkansavtal samt revidering av "Gemensamma riktlinjer för arbetet med barn och ungdomar i behov av särskilt stöd". Samverkan ska syfta till att tidigt identifiera barn och ungdomars behov utifrån såväl sociala - som hälsoaspekter samt att insatser ska ges samordnat med tydlig ansvarsfördelning mellan parterna. Rädda barnens lokalförening i Södra Uppsala har genom nämnden erhållit bidrag för att anordna en aktivitet per månad under hela året. Syftet är att ge ensamkommande ungdomar möjlighet att träffa svenska ungdomar på sin fritid under trivsamma former.

Nämnden ger bidrag till Aktivitetshuset, som är en verksamhet som riktar sig bland annat till nyanlända barn och ungdomar och drivs av gymnasieskolan. Verksamheten är en mötesplats och är öppen fyra dagar per vecka samt under lov. Ungdomarna kan bland annat få läxläsningsstöd.

Nämnden har under året inlett arbetet kring att revidera sina riktlinjer för att dels ange inriktning och ambitionsnivå, dels motverka skillnader vid beslut om vård och behandling för enskild individ, där lagstiftning och domstolspraxis inte är direkt styrande.

Utöver riktlinjer vill nämnden säkerställa god kvalitet i sitt myndighetsarbete genom nämndens antagna effektmål riktade till brukare och verksamhetsmål riktade till nämndens egen verksamhet. Måluppfyllelse redovisas årligen.

Jämförelse med 2010: Nämnden har beslutat om SkolFam för att stärka familjehemsplacerade barns skolgång. Ökad samverkan mellan verksamheter har skett för att förbättra för barn och ungdomar i behov av särskilt stöd samt aktiviteter för ensamkommande barn.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Gymnasieskolorna har enligt skollagen i uppdrag att arbeta med Lika villkor för alla elever utifrån ovanstående aspekter. Alla kommunens gymnasieskolor har likabehandlingsplaner som revideras årligen.

Några resultat angående gymnasieelevers upplevelse av delaktighet och likabehandling finns inte tillgängliga för 2011. Inom ramen för kontorets uppföljningsmodell som sätts 2011 har inga svar med tillräcklig validitet inhämtats.

Vid det sociala arbetet inom försörjningsstöd ska hänsyn tas till barnets bästa vid beslut om åtgärder som berör barn och rätten till likvärdiga livsvillkor oavsett bakgrund.

Enligt kommunens riktlinjer för bedömning av försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd ska särskilt barnets situation uppmärksammas vid långvarigt bidragsberoende och i vilken

mån bidragsberoendet kan påverka möjligheterna att ha ett aktivt liv utanför hemmet och skolan. Barn kan beviljas extra bistånd till fritidsaktiviteter, lägvistelser eller annan rekreation om biståndet är en förutsättning för att barnet ska kunna delta i sådana aktiviteter. Familjen kan även beviljas kostnader för att göra det möjligt för barn att delta i en organiserad fritidsaktivitet t ex medlemskap i idrottsförening eller aktiviteter som ordnas för skolklassen.

Vid bedömning av försörjningsstöd så bör kostnad för lek/fritid beviljas med riksnormens hela månadsbelopp för aktuell åldersgrupp i de fall faktiskt umgänge sker minst 6 dagar per månad.

Konsument Uppsala har genomfört 20 informationsinsatser om privatekonomi till ungdomar i gymnasieskolan under 2011. Därmed har ungdomar i gymnasieskolan fått ytterligare information om privatekonomi inför ett självständigt liv som vuxen genom riktade insatser på gymnasieskolorna. Alla gymnasieskolor i Uppsala har fått erbjudande om riktad information om privatekonomi från konsument Uppsala.

Jämförelse med 2010: Utvidgad kommentar. Alla gymnasieskolor i Uppsala har fått erbjudande om riktad information om privatekonomi från konsument Uppsala. 20 informationsinsatser har genomförts.

Äldrenämnden

Jämförelse med 2010: Inte kommenterat 2011.

Överförmyndarnämnden

Inom överförmyndarnämndens verksamhetsområde ligger rekrytering, förordnande och tillsyn över god man för ensamkommande barn. Ett sådant förordnande innebär bland annat att bevaka barnets intressen gentemot socialtjänst, skola m.m. Genom överförmyndarnämndens tillsyn skall den gode mannens åtgärder för att säkra barnets behov följas upp.

Jämförelse med 2010: Samma svar som 2010. Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Uppsala stadsteater

Uppsala stadsteater erbjuder kontinuerligt professionell teater för barn kostnadsfritt för skolor i Uppsala, vilket torde vara unikt i Sverige. Varje år erbjuder teatern minst en produktion som riktar in sig till en speciell åldersmålgrupp och når närmast 100% täckning av den åldergruppen i kommunen. Föreställningarna är oftast urpremiärer, eftersom teatern står för att det är viktigt att satsa extra på att utveckla en barnteater i samklang med tiden.

Uppsala stadsteater erbjuder följande föreställningar kostnadsfritt för skolor:

Gästspelet "72 % normal" om handikapp gav 3 föreställningar riktade till högstadieelever. "Uppsträckning" är en skolföreställning för högstadiet/gymnasiet som hade premiär under hösten och produktionen är ett samarbete med de danska teatrarna Mungo Park och Bagårdsteatret. Det är en nyuppsättning av den prisbelönta föreställningen Opsang, uttagen till BiBu (scenkonstbiennal för barn och unga) i Lund 2012, spelat på Assitejs (plattform för alla som arbetar med eller har intressen i scenkonst för barn) performing arts festival 2011 i Malmö och som dessförinnan spelat 3 år för utsålda hus i Danmark. Ett led i vår vilja att inkludera barn och ungdomar i Uppsala stadsteaters internationella utblick. Vi spelade för över 2000 ungdomar.

Skolelever betalar reducerat pris när de kommer i klass på våra ordinarie föreställningar (50kr/elev, lärare går fritt).

Det förmånliga 15-20-kortet för 100 kr som är ett personligt medlemskort ger innehavaren i åldern 15-20 år möjlighet att för endast 100 kronor se alla pjäser ur teaterns ordinarie repertoar under ett år. Biljett med 15-20 kort är bokningsbar sju dagar innan föreställningen.

Jämförelse med 2010: Ny kommentar. Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Önskat tillstånd

- **Barn och ungdomar har teoretisk och praktisk kunskap inför kommande arbetsliv, för att kunna göra välgrundade val av fortsatt utbildning och yrkesval.**
Ansvariga nämnder: BUN, SBN, UAN

Barn- och ungdomsnämnden

Enligt skollagen ska elever i grundskola ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Enligt redovisning från kommunens Centrum för studie- och yrkesvägledning ligger grundskolans köp av vägledning för närvarande på nivå en tjänst per drygt 800 elever. Det är en minskning från föregående läsår. Det är tveksamt om kommunens skolor därmed kan ge det som lagen föreskriver. Det finns ingen undersökning av effekter för eleverna av detta. Tänkbara effekter är att elevernas val till gymnasiet blir sämre underbyggda vilket kan leda till onödiga studieavbrott och omval. Under läsåret 2010/2011 har 1 256 avbrott skett. Det kan också bidra till att eleverna behöver mer än tre år för att fullgöra gymnasieutbildningen.

Jämförelse med 2010: En studie- och yrkesvägledare har fler elever per tjänst.

Socialnämnden för barn och unga

Vaije ensamkommande ungdom får ett erbjudande om feriearbete under sommarlovet.

Jämförelse med 2010: Ny kommentar. Erbjudande om feriearbete för ensamkommande barn.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Gymnasieskolorna har jml skollagen i uppgift att arbeta med att förbereda eleverna för ett kommande yrkesliv. Inom ramen för riktlinjer och uppdrag för SYV ges information till enskilda och grupper av elever. Genom lärare ges även yrkesorientering.

Under 2011 har nämnden givit skola – SYV – vuxenutbildning – arbetsliv – AF ökade möjligheter till att utveckla ett bättre koncept för ökad kunskap om arbetslivets villkor och möjligheter. Ett pilotprojekt är under genomförande med några intresserade skolor för att sedan skalas upp utifrån de erfarenheter och kunskaper projektet kreerar.

UAN har tillsammans med VFN, Arbetsförmedling, Försäkringskassa och Habilitering anordnat en mäsas för unga vuxna och äldre som har behov av någon form av stöd. Mässan gav en samlad information och vägledning om de olika utbildningsalternativ och sysselsättningar som finns att få eller söka, samt vilka former av stödsatser som finns och hur man ansöker om dem. Mässan ägde rum på Fyrishov AB.

Kommunen har ett gediget program för feriearbete och feriepraktik som ger insikt och kunskap inför kommande arbetsliv.

Personer som uppbär försörjningsstöd och inte har fyllt 25 år ska delta i nämndens anvisade praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet. Detta för att utveckla den enskildes möjlighet att i framtiden försörja sig själv.

Hemmaboende ungdomars inkomster av feriearbetet upp till 7 000 kr under ett år minskar inte hushållets försörjningsstöd. Feriearbete är ett sätt att skaffa praktisk kunskap inför kommande arbetsliv.

Jämförelse med 2010: Nämnden har genom uppdrag givit ökade möjligheter till att utveckla ett bättre koncept för ökad kunskap om arbetslivets villkor och möjligheter. Ett pilotprojekt är under genomförande med några intresserade skolor. Ny mäsas som gav en samlad information och vägledning om de olika utbildningsalternativ och sysselsättningar för unga vuxna och äldre som har behov av någon form av stöd.

Fyrishov AB

Ferieplatser och kommunens sommarjobb - Fyrishov samverkar sedan flera år med Uppsala kommun och Gränby fritidsgårdar med att tillhandahålla sommarferiearbete och praktikplatser för skolungdomar. Sammantaget 42 ungdomar togs emot år 2011.

Mässor - På Fyrishov AB genomförs årligen en rad olika mässor för och med barn- och ungdom. År 2011 genomfördes, med Uppsala kommun Vård & Bildning, i september en Gymnasiemässa för särskolan med ca 500 besökare samt i oktober en Gymnasiemässa för åk 9 med föräldrar med ca 4 000 besökare. Fyrishov AB är sedan flera år en samverkanspartner till Ung företagsamhet kring den årliga Våga vara egen mässan på Fyrishov AB så att gymnasieungdomar som övar sig på att starta egna företag får möjlighet att visa upp sina företag och kunskaper i ett mässförmåt.

Bolaget samverkar sedan tre år med Uppsala kommun kring Jobbmässa med syfte att arbetssökande och företag ska ha en dynamisk mötesplats för att matcha sökande med arbete. Särskilt markant är det stora antalet barn- och ungdomar som besöker mässan. Sammantaget kom närmare 6 000 kom till årets jobbmässa.

Jämförelse med 2010: Fortsatt stort utbud av aktiviteter. Viss utökning i form av att fler barn och ungdomar nås

Övergripande mål

Alla barn och ungdomar i Uppsala kommun är delaktiga och har inflytande i frågor som rör dem.

Önskat tillstånd

- **Barn och ungdomar tillfrågas och deras synpunkter tas tillvara, redovisas och ger effekt i de kommunala beslutsunderlag som rör barn och ungdomar. Ansvariga nämnder: Samtliga nämnder och kommunalt helägda bolag**

Barn- och ungdomsnämnden

40 procent av barnen som svarat på enkäten inom det uppföljningssystem som barn- och ungdomsnämnden använder, uppger att de får vara med och bestämma vad man ska göra på förskolan. När motsvarande fråga ställdes till femåringar 2009, framgick av barnens kommentarer att en del barn inte instämt i påståendet eftersom barnen turas om att bestämma. Av de barn i fritidsverksamhet och grundskola som svarat på enkäten upplever 77 procent att de får vara med och bestämma hur man ska arbeta och vad man ska göra i verksamheten.

Jämförelse med 2010: Uppföljning gjord på ett nytt sätt. Resultatet kan inte jämföras med tidigare år.

Byggnadsnämnden

Jämförelse med 2010: Ej kommenterat.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden har inget effektmål som tillgodoser detta övergripande mål och önskat tillstånd.

Jämförelse med 2010: Nämnden har under annat önskat tillstånd angivit att skolor medverkar i förändring och upprustning av skolgårdar.

Fritid- och naturvårdsnämnden

Under det övergripande målet "Alla barn och ungdomar i Uppsala kommun är delaktiga och har inflytande i frågor som rör dem" har nämnden en prioritering som lyder: Medborgarna ska ges möjlighet att vara delaktiga i nämndens planeringsprocess genom att barn och ungdomar kan framföra behov, önskemål och egna idéer i olika dialogformer. Detta har utvecklats sedan 2010. Under 2011 har planering av Uppsala nya skateanläggning genomförts tillsammans med ungdomar i Uppsala actionparkförening. Under planeringen av Kapellgärdesparkens upprustning har samråd skett direkt med förskolor i området. Barn från Ringarens förskola kommer att pynta fågelholkar som ska sättas upp i parken. Inför större fysiska förändringar av parker, genomför vi medborgardialoger, där riktade inbjudningar skickas till förskolor och skolor i närområdet. Under 2011 har detta genomförts i Gottsundagipen, Stenhammarsparken, Klockarparken och i Sävja.

Ny dirt bike bana har uppförts i samarbete med ungdomar i Björklinge action och sportförening, där ungdomar har varit med som initiativtagare till kommunen och framfört behov och önskemål, tyckt till om allt från utformning till delaktighet i byggandet av banan. Banan invigdes våren 2011.

Jämförelse med 2010: Nämnden har utvecklat olika dialogformer med barn och ungdomar. Flera aktiviteter har planerats och genomförts där barn framfört synpunkter och varit delaktiga.

Gatu - och trafiknämnden

Detta sker, framförallt. Inom ramen för Trafiksäkerhetsrådets verksamhet enligt nedan. Hämtat ur Trafiksäkerhetsrådets verksamhetsplan.

Jämförelse med 2010: I stort sett samma som 2010. Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Kulturnämnden

Stadsarkivet har bidragit indirekt genom att tillhandahålla arkiverade underlag i form av barnavårdakter och elevdokumentation till berörd person och/eller utredande instanser inom socialtjänst och hälsovård.

Kulturkontorets verksamhet med offentlig konst har bidragit genom att sammanställa konstkommittéer bestående av minst hälften barn, ibland endast barn samt en sammankallande vuxen, på de skolor som skall få ny offentlig konst. Barnens åsikter väger tungt, deras åsikter tas tillvara direkt av den konstnär som skall utföra konstverket. De tränas i att våga framföra egna åsikter, lyssna på andra, omformulera till gemensamma förslag samt stå för dessa beslut inför andra.

Alla bibliotek erbjuder möjligheter för barn och unga att lämna synpunkter på verksamheten, sk önskebrunnar etc. Vid förändringar av lokaler etc arbetar biblioteken systematiskt med att bjuda in barn till referensgrupper med mötesanteckningar för att deras synpunkter ska tas tillvara i kommande förändringsarbete.

Jämförelse med 2010: Utvidgad kommentar. Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Målet är inte uppnått.

Vid inspektioner på skolor efterfrågar nämnden elevrepresentation. Endast vid ca.10 % av inspektionerna har elever varit representerade. Under 2012 kommer nämnden ytterligare att betona vikten av elevers närvaro.

Jämförelse med 2010: Minskad elevrepresentation vid inspektioner på skolor.

Socialnämnden för barn och unga

Nämnden har antagit effektmål kring bemötande och trygghet för flertalet av de målgrupper som aktualiseras för utredning av nämndens myndighetsorganisation och/eller får insatser i form av stöd och vård. Frågor som ställs vid uppföljning av dessa mål rör även delaktighet och inflytande och om individen anser att den kan påverka det stöd man får.

Jämförelse med 2010: Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Nämnden har kontaktpersoner med ideella organisationer och dialogmöten med medborgare i skilda frågor. Ett syfte är att i dialog med ungdomar öka ungas inflytande och delaktighet i samhället. Mötesplatsen som Föreningen Barnombudsmannen (BO) arrangerar, är ett dialogforum mellan ungdomar, förtroendevalda och tjänstemän från kommunens nämnder, styrelser och kontor. Dialogforum för ungdomar med funktionsnedsättning vid Fyriskgården delger nämnden sina synpunkter på uppväxtvillkor, sin framtid och sina förslag till förändringar. Elevforum som genomförs i samverkan mellan nämnden och Samarbetsorganisationen Uppsalas Elevråd. Vid elevforum framför representanter från gymnasieskolornas elevråd synpunkter på elev- och skolfrågor och förslag på förändringar. Nämnd deltar vid klassbesök på gymnasiet i elevdialogen "Hur är läget" som görs tillsammans med Föreningen Barnombudsmannen.

Jämförelse med 2010: Ny kommentar. Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Uppsalahem AB

Uppsalahem har arbetat på två sätt.

1. Barn och unga på gården har inbjudits till tala om vad de saknar i området och att titta och välja bland förslag, kataloger, bilder osv. (t.ex. Eriksberg, Ekeby, Hagaby)
2. Lokala hyresgästföreningen har ordnat träffar för barn och föräldrar för att fånga upp synpunkter. (t.ex Sävja, Gottsunda)

I Sävja och Gottsunda har även kvartersvärdarna varit aktiva i att fånga barn och ungas önskemål om lek och fritidsaktiviteter.

Jämförelse med 2010: Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Uppsala Konsert & Kongress AB

Uppsala Konsert & Kongress har ett omfattande utbud av konserter för och med barn och ungdom. All verksamhet sker i samspel med vår omvärld, och synpunkter lämnas och tas in kontinuerligt.

Jämförelse med 2010: Ny kommentar. Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Uppsala stadsteater

Uppsala stadsteater avslutade i december jubileumsåret med ”60 års kalaset/barn skriver”, ett stort projekt där vi under hösten 2011 anställde en dramaturg som varit ute i skolklasser i Uppsala och arbetat med barn kring frågor om framtid, dåtid och kalas. Dessa berättelser sattes ihop till en stor show där nästan samtliga av teaterns skådespelare medverkade och särskilt inbjudna i publiken var givetvis medförfattarna själva tillsammans med familjer. Samarbete med andra som med Uppsala Dansakademi, bland annat genom workshops under kulturnatten samt att ett tiotal elever mellan 10-16 år medverkade i vår årliga julshow på Stora scenen.

Samarbete med Scenkonst Uppsala, ett nätverk för unga arrangörer och scenkonstnärer i Uppland genom att stödja och upplåta lokaler för deras festival PLEJ som ägde rum under våren.

Konstnärlig och teknisk personal från Uppsala stadsteater medverkade under 2011 som stöd till projektet ”East side story” i samarbete med en Eriksbergsskolan (högstadium) i ett av Uppsalas ytterområden som fått Skapande-skola pengar.

Dessutom upplät Uppsala stadsteater källarscen till Bolandsskolans elevuppsättning av ”Masdjävlar” under hösten 2011.

Jämförelse med 2010: Utökad verksamhet där elever deltar och påverkar.

Uppsala Vatten och Avfall AB

Önskat tillstånd

Naturligt inslag i förskoleverksamheten och undervisningen att inse sambanden av VA- och avfallsverksamheten och en hållbar utveckling av miljön.

Uppföljning 2011

Studiebesök för barn och ungdomar har skett vid bolagets anläggningar och vid vårt tekniska museum för kommunalteknik.

Verksamhetsmål: Erbjudna studiebesök barn och ungdomar på våra anläggningar.

Indikatorer: Antal studiebesök.

Jämförelse med 2010: Samma svar som 2010. Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Önskat tillstånd

- **Barn- och ungdomar kan framföra behov, önskemål och egna idéer i olika dialogformer.** Ansvariga nämnder: BN, BUN, FNN, FSN, GTN, MHN, KTN, KS, RBN, SBN, UAN.

Barn- och ungdomsnämnden

73 procent av barnen som svarat, upplever att de vuxna på förskolan lyssnar på dem. Av de barn i fritidsverksamhet och grundskola som svarat på enkäten inom det uppföljningssystem som barn- och ungdomsnämnden använder, upplever 90 procent att man blir lyssnad på. I grundskolan upplever 84 procent att lärarna tar hänsyn till elevernas åsikter. Av de barn som svarat på fritidsklubbsenkäten ställer sig 80 procent positiva till påståendet "På min fritidsklubb får jag möjlighet att utveckla mina intressen."

Under 2011 har sex dialogforum där unga med funktionsnedsättning får träffa beslutsfattare genomförts av Fyrisgården på uppdrag av barn- och ungdomsnämnden.

I enkätundersökningen Liv och hälsa Ung uppger 33 procent att de har mycket stora eller stora möjligheter att framföra åsikter till dem som bestämmer i kommunen vilket är en stadig ökning sedan 2005.

Jämförelse med 2010: Uppföljning gjord på ett nytt sätt. Resultatet kan inte jämföras med tidigare år.

Byggnadsnämnden

Vid samråd, en del av planarbetet, ges såväl barn som vuxna möjlighet till synpunkter. 2011 utarbetades ett barnkonsekvensanalysverktyg som ett verktyg för konsekvensbedömning av ärenden. Detta har använts som hjälpverktyg av stadsbyggnadskontorets planavdelning och utvärdering av verktyget har återkopplats till BUN/UAK.

Jämförelse med 2010: Ny kommentar. Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden har beaktat ovanstående övergripande mål och önskat tillstånd i effektmål:

- effektmål till KF:s inriktningsmål 5, IVE 6:2, vilket lyder:

"Skolor och förskolor erbjuder en trygg, trafikseparerad och utvecklande yttre miljö".

Indikator till detta effektmål lyder:

"Skol- / förskolegårdar åtgärdas efter beredning av skolgårdsgruppen och i samarbete med elever och verksamhet.

Målet (mätetalet) 2011: minst 3 skol-/förskolegårdar

Uppfylls av mål: Ombyggnad av del av Johannesbäckskolgård samt nyetablering av förskolegård vid Rosendals, Väpnarens samt Västra Stenhagens modulförskolor.

Jämförelse med 2010: Ny kommentar. Barnperspektivet har beaktats i ett nämndmål. Någon effekt är inte beskriven.

Gatu - och trafiknämnden

Detta sker, framförallt. Inom ramen för Trafiksäkerhetsrådets verksamhet.

Jämförelse med 2010: Samma svar som 2010. Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Kulturnämnden

På stadsarkivets hemsida kan barn och unga enkelt kontakta stadsarkivet med frågor, idéer eller önskemål.

Jämförelse med 2010: Åtgärd som leder till att barn och ungdomar kan framföra egna idéer.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Jämförelse med 2010: Inte kommenterat 2011.

Räddnings- och beredskapsnämnden

Brandförsvarets personal möter ofta barn och ungdomar i många olika sammanhang. Genom olika riktade informations och utbildningsinsatser lär vi barn och unga att agera i händelse av brand och andra olyckor. Vid problem med anlagd brand i skolmiljö besöker brandförsvaret skolan och för en dialog med eleverna, med fokus på konsekvenser av lek med eld och brandanläggelse. Samtalen kan föras gruppvis eller individuellt.

I samtliga dessa sammanhang framförs idéer, önskemål och behov till brandförsvarets personal. Någon systematisk återkoppling av dessa finns dock inte idag.

Räddnings- och beredskapsnämnden har följande mål i sin uppdragsplan:

- Fler medborgare ska få kunskap om nämndens verksamhet
- Brandförsvaret har förtroende hos allmänheten och kan utföra räddningsinsatser utan att bli hindrade på något vis av allmänheten.

Jämförelse med 2010: Utvecklad kommentar. Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Socialnämnden för barn och unga

Nämnden har verksamhetsmål som syftar till att utveckla barn och ungdomars förutsättningar att vara delaktiga och ha inflytande i frågor som rör dem. Verksamhetsmålen innebär dels att det ska finnas lättillgänglig och väl beskriven information om kommunala insatser till barn och ungdomar i familjer med sociala problem, dels att mötesplatser skapas för sociala och kulturella aktiviteter som också kan bidra till ökad delaktighet.

Webbinformationen om kommunala insatser till barn och ungdomar i familjer med sociala problem har utvecklats under året och brister åtgärdats. Nämndens påbörjade arbete 2007 med att beskriva insatsutbudet i kommunens egen regi har slutförts och alla insatser nämnden erbjuder är eller blir beskrivna utifrån metoder som kan påvisa god effekt för den enskilde och som är uppföljningsbara.

Inom stadsdelsutvecklingsarbetet har medborgardialog genomförts i Gottsunda i samband med Gottsundadagarna i september. Ledamöter från nämnden, barn- och ungdomsnämnden och utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden fanns på plats bägge dagarna. Syftet var att allmänt föra en dialog runt utvecklingen i Gottsunda.

Sedan april 2011 finns Mötesplats Gottsunda på Facebook och med en egen blogg.

www.motesplatsgottsunda.se, www.uppsala.se/gottsunda samt

<http://www.facebook.com/#!/motesplatsgottsunda> syftar till att öka medborgares möjlighet till information och delaktighet i stadsdelsutvecklingsarbetet. Efter sex månader hade Facebooksidan 229 ”följare” och bloggen har i genomsnitt ca 30 besökare per dag. På bloggens kalendarium samlades ungefär 300 evenemang under höstterminen.

Mötesplats Treklängen, ett socialt och kulturellt centrum, har vidareutvecklats och är nu en

etablerad verksamhet i Gottsunda med tolv verksamheter samlade under ett tak.

Nämndens arbete att skapa en mötesplats vid Sävja kulturcentrum fortgår.

I nämndens överenskommelse med Barnombudsmannen i Uppsala (BOiU) ingår ett utgivningsstöd till tidningen Word och att svara för dialogforumet Mötesplatsen. Ett mål är att lyfta fram ungdomars inflytande och delaktighet i samhällslivet. Tidningen vill bidra till att få igång en dialog med ungdomar om beslut som fattas kring ungdomars vardag.

Jämförelse med 2010: Fler sätt har skapats för dialog med barn och unga. Mötesplats Gottsunda finns på webben.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Det görs även en hel del uppföljning där ungdomars synpunkter på om de har fått det de anser sig behöva och kan ange förslag på ytterligare insatser, aktiviteter etc. som de skulle vilja ha, eller vill ha en förändring av. Sådan uppföljning har under året gjorts bl a med samtliga elever som slutade sarskolan våren 2011, sommarlovsentreprenörer (gy-elever), Framtidsboxen, extra satsning på arbetslösa ungdomar, ungdomar som fått feriepraktik samt ungdomar som deltagit i Iris Hadars verksamhet. En utvärdering har genomförts av arbetsbefrämjande insatser för unga vuxna med funktionsnedsättning. Samtliga uppföljningar och utvärderingar redovisas i nämndens verksamhetsberättelse och utgör grund för nämndens fortsatta planering.

Konsument Uppsalas riktade information om privatekonomi till ungdomar i gymnasieskolan har under året anpassats efter de synpunkter som kommit in från ungdomarna.

Jämförelse med 2010: Fler grupper av ungdomar har tillfrågats om behov och önskemål.

Fyrishov AB

Dialog och samtal

I olika kund- och kvalitetsundersökningar som genomförs på Fyrishov AB samlar även barnens synpunkter. Ex vis genomförs ett antal temaveckor kallade hygienveckan per år kring personlig hygien där besökarna har möjlighet att lämna synpunkter om sina upplevelser. På Facebook arbetar Fyrishov AB specifikt mot barn som målgrupp genom Kaj Krokodils

facebookside. Han har en egen sida där barn kan tävla och skriva vad de tycker om Fyrishov AB och sitt besök.

Kundsypunkter loggas och tas upp till respektive chef där synpunkter kring service och kvalitet bearbetas och återkopplas. Under Barnrättsveckan vecka 40, genomfördes ett riktat dialogevent med Kaj Krokodil där barn fick rita och skriva vad som är bra och vad som kan bli bättre på Fyrishov AB. Ca 40 enkäter fylldes i. Några önskade att man skall få gratis glass, att det skall vara fler bollar i Äventyrsbadet, fler rutschbanor, fler pooler, vatten-rutschbana utomhus, att hinderbanan skall vara ett stående alternativ, fler badvakter. Denna typ av målgruppsriktade dialogevent kommer att utföras ett antal gånger under 2012.

Jämförelse med 2010: Utvecklat dialogen med barn och ungdomar bland annat genom dialogevent under Barnrättsveckan.

Övergripande mål

Alla barn och ungdomar i Uppsala kommun känner trygghet och olika typer av verksamheter och aktiviteter är tillgängliga för dem.

Önskat tillstånd

- **Barn och ungdomar kan delta i olika verksamheter och de behandlas lika oavsett kön, funktionsnedsättning, sexuell läggning, etnicitet, religion och kulturell bakgrund.** Ansvariga nämnder: BUN, FNN, KTN, UAN.samt kommunalt helägda bolag

Barn- och ungdomsnämnden

I enkätundersökningen Liv och hälsa Ung uppger 89 procent av ungdomarna som svarat att de aldrig blivit behandlade orättvist på grund av sitt kön, vilket är en liten ökning jämfört med 2009.

I den av nämnden använda modell för uppföljning visar en jämförelse av pojkars och flickors enkätresultat vid fritidsverksamhet och grundskola att det överlag är liten skillnad på kommunnivå men på enhetsnivå finns det skillnader mellan hur flickor och pojkar svarar. Enkätresultaten ger dock inget tydligt mönster av att något av könen är förfördelade utan det varierar mellan enheterna om det är flickor eller pojkar som är mer positiva.

Jämförelse med 2010: Uppföljning gjord på ett nytt sätt. Resultatet kan inte jämföras med tidigare år. På kommunnivå är det liten skillnad mellan vad flickor och pojkar svarar om de inom fritidsverksamhet och grundskola upplever att de blir orättvist behandlade på grund av sitt kön. Mellan enheterna varierar det dock.

Byggnadsnämnden

Bevakas vid all planläggning.

Jämförelse med 2010: Ny kommentar. Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Fritid- och naturvårdsnämnden

Jämförelse med 2010: Inte kommenterat 2011.

Kulturnämnden

Stadsarkivet har under året startat ett skolpedagogiskt program tillsammans med Upplandsmuseet. Syftet är att väcka intresse för kulturarvsinstitutioner hos barn och unga och samtidigt visa vad museet och arkivet har för användningsmöjligheter inom skolundervisningen. Projektet anknuter till de nya läroplanerna för historieämnet och vände sig detta år till årskurs 4-6. Antalet elever som besökte stadsarkivet i samband med detta program under året var 85 st. Övriga besök av skolungdom var 58 st.

Jämförelse med 2010: Utvecklat skolpedagogiskt program för årskurs 4-6 för att intressera barn och ungdomar för kulturarv.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Barnperspektivet framhålls i kommunens handlingsplan för att förhindra bostadslöshet. Socialtjänstens insatser ska syfta till att förhindra att familjer blir bostadslösa och särskilt

värna om familjer med minderåriga barn. Avhysning av barnfamiljer sker endast i undantagsfall.

Jämförelse med 2010: Ny kommentar. Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Fyrishov AB

Mötesplats för alla - Fyrishov och Gottsundabadet håller öppet alla dagar året runt. Många Uppsalabor, bland dem ex vis personer med annan kulturell bakgrund, personer med funktionshinder och seniorgrupper uppskattar att ha tillgång till en mötesplats och aktiviteter som håller öppet även vid stora helger som jul och midsommar. Fyrishov och Gottsundabadet är uppskattade mötesplatser samt fyller en stor social funktion för många. De generösa öppettiderna möjliggör för alla att besöka verksamheterna när helst det passar från tidig morgon till sen kväll, alla dagar året runt. Ex vis valde 747 personer att besöka Fyrishov på julafton 2011. Fyrishov AB har ett samarbete med boenden för Asylsökande barn där aktiviteter i hallar och bad erbjuds de boende vid behov.

Tillgänglighet - Hög tillgänglighet är en av verksamhetens nyckelfaktorer varför all verksamhet på arenan Fyrishov och i Gottsundabadet håller öppet alla dagar året runt. Utöver en bred och innehållsrik verksamhet via föreningar, förbund och andra aktörer kommer många enskilda besökare till verksamheten ex vis i form av "allmänhetens besök" dvs utan någon anknytning till förenings- och / eller annan planerad verksamhet / aktivitet. På både Fyrishov och på Gottsundabadet finns en rad olika aktiviteter som riktar sig till barn- och ungdomar i form av fysiska attraktioner och olika former av aktivitetsprogram.

Här finns särskilt reserverade tider för kvinnor/barn för att främja simkunnighet och ge tillgänglighet till grupper med särskilda behov (ex vis invandrarkvinnor/-barn).

Aktiviteter för grundskolan - Den 22 mars arrangerade Fyrishov AB, i samverkan med Uppsala Vattencentrum och Länsförsäkringar, Världsvattendagen. Alla Uppsalas skolor i åk 3 bjöds in till en lärorik heldag där de anmälda klasserna fick gå gemensamt mellan stationer med vattenexperiment och övningar i vattensäkerhet. Målet var att öka intresset för vetenskap och vatten som element. Ca 200 elever deltog.

Den 2 april genomfördes den årliga turneringen kallad Schackfyran på Fyrishov AB.

Den samlade ca 500 elever i åk 4 för final i tävlingen schackfyran.

Olika barnaktiviteter - På arenan Fyrishov genomförs årligt en rad olika riktade barn- och ungdomsaktiviteter. Exempel på aktivitet i vatten är Happy Kidz som är en ledarledd barnaktivitet i badet på lördagarna. Unga livräddare i samarbete med Trygg Hansa och Svenska Livräddningssällskapet genomfördes under tre sommarveckor,

i 4-dagarspass, riktat till 9-15 åringar. Stora Barndagen samlar årligt många barn- och barnfamiljer att fira Fyrishov ABs egen maskot Kaj Krokodils födelsedagar. 2011 firades hans 5-årsdag med aktiviteter, tävlingar, leksaksloppis och överraskningar. Utomhus finns ex föreningen Uppsala Ungdomscirkus med cirkusföreställningar. Midsommar på Fyrishov är ett årligt återkommande evenemang för alla. Med lekar, ponnyridning, dans runt midsommarstången och bad. Linnédagen i augusti lockar barn att ta simprov a' la 1700 tal med självaste Carl von Linné. Alla får diplom och glass. Den 3 sept genomförde Mora Träsk en underhållning för de yngsta. Ca 700 barn lekte, sjöng och dansade i Hall A.

Sommarläger på Fyrishov AB - Under sommarlovet, framförallt juni och augusti, erbjuder föreningar sommarläger dagtid; Storvreta Innebandyklubb, Gymnastikföreningen Uppsala flickorna, Upsala Simsällskap och Fyrishov AB Beachvolleyklubb.

Storvreta Innebandy Cup - Den årligt återkommande Storvreta Innebandy Cup, som är världens största innebandycup, har Fyrishov AB som sin hemma- och finalarena. Internationella tävlingar och cuper på ungdomsnivå i Uppsala betyder spännande mötesplatser för barn- och ungdomar för gemensamt utbyte.

I SIBK Cup deltar årligt mellan 8- 10 000 barn- och ungdomar mellan 12-18 år. Turneringen har chartrade bussar för deltagarna som ska säkerställa säkert resande för deltagarna till och från logi och tävlingsarena.

Våruppvisning och BUSAM – är andra stora barnidrottsaktiviteter som genomförs på Fyrishov AB. Våruppvisningen i gymnastik i april samlar Gymnastikföreningen Uppsala Flickornas alla olika grupper från hela staden ca 1 600 gymnaster, från 3 år och upp till elitnivå, för två stora uppvisningar till ca 4500 personer i publik. BUSAM – är en årlig uppvisning av bredd- och barn gymnastik i mars som samlar aktiva barn från hela regionen där Övre Mellansvenska Gymnastikförbundet står som arrangör. År 2011 kom ca 500 deltagare och 500 i publik till BUSAM.

Tävlingsstaden - Fyrishov AB och Uppsala kommun, i samverkan med Uppsalas föreningsliv och besöksnäring, arbetar sedan år 2006 i projektet Tävlingsstaden med mål att marknadsföra Uppsala som en attraktiv idrotts- och tävlingsstad för deltagare och publik. Målsättningen är att öka antalet stora nationella och internationella tävlingar i Uppsala samt att stärka arrangörerna genom givande samverkan och effektiv marknadsföring. År 2011 genomfördes 20 tävlingar inom Tävlingsstaden.

TV-inspelning av Postkodkampen - under inledningen av sommarsäsongen i juni genomfördes för andra året i rad tv-inspelningarna för tävlingarna i TV 4:s stora sommarsatsning för programserien Postkodkampen. Att delta som publik var kostnadsfritt och många skolklasser och enskilda ungdomar såg det som ett nytt och spännande tillfälle att delta och uppleva hur en tv-produktion görs från nära håll för att sedan se sig själv på riks tv vid visningen av programmet.

Fett mé kärlek - I samverkan med Uppsala kommun var arenan Fyrishov återigen plats för den drogfria skolavslutningsfesten ”Fett mé kärlek”. Drygt 2 000 ungdomar deltog, denna gång i strålande sol utomhus på Sommarbadet, med artister som Petter, Danny Saucedo och Frantic Sunday. Efter eventet går specialinsatta bussar till de olika stadsdelarna.

Konsert med Håkan Hellström – Stor konsert på Sommarbadet den 12 augusti. Drygt 2 000 personer fick njuta av en livekonsert en vacker sommarkväll i augusti.

Samverkan för barn och ungdomar med funktionshinder

Fyrisgården har i samverkan med Storvreta Innebandyklubb startat ett samarbete där ungdomar med funktionsnedsättning har innebandyträning under fritidstid. Ledare för verksamheten är en spelare i A-lagstruppen Gustaf Bäckström som även arbetar på Fyrisgården. Träningarna bedrivs på Fyrishov.

Sommar & Vinterpass - Sommarlovstid erbjuds ett särskilt prisvärt Sommarpass som möjliggör en meningsfull fritid för alla. Kortet har en särskild inriktning mot barn och ungdom och gäller på båda anläggningarna Fyrishov ABs Bad och Gottsundabadet.

År 2011 var ett nytt rekordår för Sommarpasset med 5 500 sålda kort. Det nyinförda Vinterpasset är ett motsvarande badbesökskort för jullovet.

Prissättning - Utöver de av bolaget årligt prisreducerade Sommar- och Vinterpass erbjudanden får barn och ungdomar en löpande reduktion vad avser olika prissättning för entré,

måltider och diverse aktiviteter vilket främjar tillgänglighet och minskar de socioekonomiska barriärerna.

Jämförelse med 2010: Utvecklad kommentar. Utvidgade aktiviteter för grundskoleelever. Fyrishov AB upplåter fortsatt plats för ett stort antal arrangörer. Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

I Gottsunda har Uppsalahem deltagit i ett seminarium om flickors deltagande i föreningslivet. Vi har också genom samarbete/sponsring givit stöd till "Gottsunda Sisterhood". Sommarens teaterskola i källparken, Sala backe, lockade flickor.

- I vårt samarbete/sponsring av idrottsaktiviteter har vi medvetet valt fotboll, friidrott och basket, som tillhör de mest spridda sporter i världen. Sporterna som inte kräver kostsam klädsel eller utrustning. Samarbete i Gottsunda med UNIK kring streetfootball för pojkar och flickor är ett exempel. Alla hos Uppsalahem boende barn hade möjlighet att avgiftsfri delta i Uppsala IF:s sommarfriidrottsskola, vilket gav närmare hundra barn en möjlighet att prova på.
- Vid anläggning av nya platser för lek, spel och idrott har Boverkets föreskrifter om tillgänglighet (för barn och unga med funktionshinder) varit vägledande. Gummi-asfalt ersätter sand- och grus. Kompisgungor ger fler möjlighet till rörelse. På Kvarngärdet har marknivån på två gårdar höjts för att ta bort nivåskillnaderna vid lek- och uteplatserna. I Gottsunda har kuperad terräng vid gårdsförnyelse jämnats ut och stigarna till kvarterslokaler asfalterats.

Jämförelse med 2010: För att öka tryggheten i bostadsområdena har belysningen förbättrats. Flickors deltagande i föreningslivet har uppmärksammats. Åtgärder har genomförts för att åstadkomma tillgänglighet i fysisk miljö.

Uppsala Konsert & Kongress AB

Trygghetsaspekten omfattar alla gäster och deltagare vid aktiviteter i Uppsala Konsert & Kongress.

Jämförelse med 2010: Ny kommentar. Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Uppsala stadsteater

Teatern har hörslingsor i alla spellokaler. Lokalerna är tillgängliga med hiss. Teatervärdarna är utbildade för att kunna vara behjälpliga i sådana sammanhang oavsett om besökarna är barn eller vuxna. Det finns rullstolsplatser på alla scener. Uppsala stadsteater deltar också med aktiviteter i samband med kulturveckan för funktionshindrade.

"Minneskoden" är ett samarbete med Ögonblicksteatern i Umeå och den kommer att handla mycket om natur och vetenskap. Föreställningen bygger delvis på research som bedrivits på Uppsalaskolor. Premiär blir det i mars 2012 och produktionen kommer att nå en publik på ca 2000 mellanstadiebarn.

En internationell produktion, ännu utan namn, men med ämnet barn och filosofi kommer under hösten 2012 att rikta sig till mellanstadiet och spela ca 40 skolföreställningar.

Fortsatta föreställningar av "Uppsträckning", från 2011, som riktar sig mot högstadiet.

Vi undersöker även möjligheten att göra en produktion för mindre barn som blir en slags dramatiserad rundvandring, med skådespelare, på teatern i jakt efter det försvunna hjärtat, "Teatersökets hjärta".

Förutom detta fortsätter vi givetvis olika samarbeten med skolor och föreningar samt att vi erbjuder ordinarie föreställningar till reducerat pris för klasser. Ett exempel under våren 2012 är ”4 dagar i april”, en sann historia om nazister och motdemonstranter som samlades vid Uppsala högar under 4 dagar i april 1943. Många högstadie- och gymnasielärare har redan hört av sig och vi planerar även samtalsserier kring detta ämne. Eventuellt kommer också en utställning, kopplad till föreställningen, finnas i huset med fördjupad information om 40-talets sociala och politiska klimat.

Jämförelse med 2010: Utvecklat olika sätt att intressera barn och ungdomar för teater genom att göra dem delaktiga inför kommande utbud.

Önskat tillstånd

- **Barn och ungdomar har kunskap om rätten till integritet och står upp för sig själva.** Ansvariga nämnder: BUN, KTN, SBN, UAN.

Barn- och ungdomsnämnden

59 procent av barnen i grundskola och vid fritidshem upplever att de får vara med i arbetet med likabehandlingsplanen.

Jämförelse med 2010: Uppföljning gjord på ett nytt sätt. Resultatet kan inte jämföras med tidigare år.

Kulturnämnden

Genom medier (t ex böcker om barnkonventionen och skönlitteratur i ämnet) och verksamhet (program och utställningar) bidrar biblioteken till att uppnå det önskade tillståndet. Konstmuseet och Bror Hjorths hus erbjuder utställningar med pedagogisk verksamhet som berör dessa frågor.

Jämförelse med 2010: Utvecklad kommentar. Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Jämförelse med 2010: Nämnden anser sig inte berörd av frågan.

Önskat tillstånd

- **Barn och ungdomar känner sig trygga i de miljöer de vistas i.** Ansvariga nämnder: BN, BUN, FNN, GTN, RBN, SBN, UAN, VFN, ALN. och samtliga kommunalt helägda bolag

Barn- och ungdomsnämnden

81 procent av barnen svarar att de mår bra när de är på förskolan. 95 procent av barnen upplever att de mår bra när de är på fritidshemmet eller fritidsklubben. 94 procent av eleverna i grundskolan uppger att de känner sig trygga i skolan. Brukarenkäten som vänder sig till musikskolorna hade för låg svarsfrekvens för att kunna användas.

Jämförelse med 2010: Uppföljning gjord på ett nytt sätt. Resultatet kan inte jämföras med tidigare år. För barn i förskolan har frågeställningen ändrats och därför kan utveckling eller effekt inte utläsas. För barn på fritidshem och fritidsklubb har trygghet undersökts för första gången. Ingen större skillnad kan utläsas gällande elever i grundskolan.

Byggnadsnämnden

Bevakas vid all planläggning.

Jämförelse med 2010: Ny kommentar. Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Gatu - och trafiknämnden

Bra belysning på gång- och cykelvägar till och från olika verksamheter. Nämnden har ett långsiktigt program för att förbättra och bygga ut nätet samt uppgradera belysningsanläggningarna.

Jämförelse med 2010: Ny kommentar. Ett långsiktigt program för att förbättra och bygga ut belysningsnätet samt uppgradera belysningsanläggningarna.

Räddnings- och beredskapsnämnden

Genom tillsyn av lokaler där barn vistas (förskolor, skolor) försäkras barn och föräldrar att utrymningssäkerheten är god. Genom studiebesök och informationsträffar för barn och ungdomar informeras om samhällets beredskap att hantera bränder och andra nödlägen, vilket skapar tilltro och förtroende för att hjälp finns att få vid behov.

Räddnings- och beredskapsnämnden har bland annat följande mål med i sin uppdragsplan:

- Antal insatser till skolor ska hållas på en låg nivå
- Antal brandvarnare i bostäder ska öka
- Öka riskmedvetenheten angående brand och andra olyckor hos skolelever.

Jämförelse med 2010: Liknande kommentar. Någon utveckling eller effekt är inte beskriven.

Socialnämnden för barn och unga

Nämnden har antagit effektmål kring bemötande och trygghet för flertalet av de målgrupper som aktualiseras för utredning av nämndens myndighetsorganisation och/eller får insatser i form av stöd och vård.

Vid nämndens undersökning 2009 var 47 procent av barnen och 67 procent av de vuxna nöjda¹ med bemötandet från myndighetsenheterna. 54 procent av barnen och 64 procent av de vuxna kände förtroende i kontakterna med myndighetsenheterna och 53 procent av barnen och 64 procent av de vuxna var nöjda med kontinuiteten. Ny undersökning kommer att göras år 2012.

Nämndens undersökning 2010 visade att 93 procent av barnen/ungdomarna och deras föräldrar var nöjda med bemötandet från råd- och stödenheterna. Ny undersökning kommer att göras år 2013.

Där Socialpsykiatriska behandlingsteamet fullgör behandlingsinsats var 98 procent av barnen/ungdomarna och deras föräldrar nöjda och upplevde trygghet med insatsen år 2010. Enkätundersökning till samtliga ungdomar och föräldrar görs årligen.

86 procent av de asylsökande ensamkommande barnen och ungdomarna upplevde trygghet i sitt boende och 75 procent ansåg sig respektfullt bemötta i boendet, skolan och i kontakten med socialtjänsten år 2010. Ny undersökning kommer att göras år 2012.

Av de ensamkommande barnen och ungdomarna som erhållit permanent uppehållstillstånd upplevde 60 procent trygghet i sitt boende och 74 procent ansåg sig respektfullt bemötta i

boendet, skolan och i kontakten med socialtjänsten år 2010. Ny undersökning kommer att göras år 2012.

I nämndens brottsförebyggande arbete fokuseras bland annat trygghet i skolmiljön, trygg utemiljö och trygga evenemang.

Jämförelse med 2010: Någon utveckling eller effekt har inte beskrivits.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Några resultat ifrån UAK angående gymnasieelevers upplevelse av trygghet finns inte tillgängliga för 2011. Inom ramen för kontorets uppföljningsmodell som sätts 2011 har inga svar med tillräcklig validitet inhämtats.

Av *Liv och hälsa ung* framgår att andelen pojkar i åk 2 i ökad utsträckning trivs i skolan, medan andelen flickor som trivs är något lägre än vid mätning 2009. *Siffrorna inom parentes avser värden för 2011*. Betydligt färre pojkar upplever sig mobbade (3,5 %) 2011 än 2009, medan andelen bland flickor är oförändrad men lägre (1,3 %). Andelen pojkar som har blivit kränkta av någon vuxen på skolan har minskat något (2,6 %) medan andelen flickor som upplevt en kränkning har ökat med nästan en procentenhet (2,4 %). Andelen flickor som känner obehag inför skoldagen har också ökat kraftigt (2,8 %) medan andelen som ofta känner stress har minskat (54 %). Pojkar känner i minskad utsträckning obehag inför skoldagen (1,7 %) medan de i betydligt högre utsträckning ofta känner sig stressade (26,7 %) 2011 än 2009. Flickor är dubbelt så ofta allvarligt stressade än vad pojkar är. Barnperspektivet framhålls i kommunens handlingsplan för att förhindra bostadslöshet. Socialtjänstens insatser ska syfta till att förhindra att familjer blir bostadslösa och särskilt värna om familjer med minderåriga barn.

Jämförelse med 2010: Uppföljning är gjord på ett nytt sätt. Resultatet kan inte helt jämföras med uppföljning 2010. Jämfört med 2009 visar resultatet att pojkar upplever sig mobbade i mindre utsträckning, blivit kränkta av någon vuxen i mindre utsträckning, känner minskat obehag inför skoldagen men känner mer stress. Andelen flickor som blivit mobbade är oförändrat, flickor har blivit kränkta samt känner obehag inför skoldagen i större utsträckning, men känner mindre stress.

Fyrishov AB

Trygghet – På både Fyrishov AB och på Gottsundabadet finns bemannade receptioner och inne på båda badanläggningarna finns utbildade och erfarna badvakter som kan erbjuda alla besökare stöd och service under all öppetid. Som ett komplement till fysisk bemanning finns även kameraövervakning på Fyrishov AB.

Tydliga ordningsföreskrifter rörande ex vis simkunnighet och ålder för ensambesök samt väl inarbetade rutiner kring olika händelser från incidenter, olycksfall, sjukdom, stölder etc finns. I anslutning till verksamheterna går täta bussturer alla tider året runt och hållplatser finns vid huvudentrén respektive vid Gottsunda Centrum med bra belysning i ett välbesökt område vilket ger en ökad trygghet och bra anslutande tillgänglighet till verksamheterna. Vikten av väl fungerade promenad- och cykelvägar med god belysning etc kring verksamheterna har uppmärksammats.

Jämförelse med 2010: Ny kommentar. Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Uppsalahem AB

Generellt är att kunderna efterfrågar ljusare, tryggare gångvägar och lek- och idrottsplatser. Belysningen har därför förbättrats i många områden med moderna energisnåla armaturer.

- Bättre och mer belysning samt borttagning av otrygg buskage är aktiviteter som har förekommit under året i ett tjugotal bostadsområden. Trygghetsvandring med lokala hyresgästföreningen eller en vidare krets av aktörer inom ett område/stadsdel är en metod som används.
- Vi strävar efter att ha platser för lek, spel och spontanidrott nära våra bostäder, vilket ger trygghet för barn och unga och skapar också trygghet för föräldrarna att veta var deras barn och unga befinner sig.
- Uppsalahem har under flera år följt kommunens klotterpolicy och tagit bort klotter och tags, så fort det går.

Uppsalahems utvecklingsindikatorer

Företagets viktigaste indikator för att följa effekterna av våra insatser är våra återkommande NKI-kundenkäter. Senaste enkäten gjordes mars 2011 (resultat september 2009 inom parentes)

Siffrorna anger genomsnittsbetyg på en 100-gradig skala. Mätningen gäller i huvudsak insatser under 2010, men även början på 2011.

Några exempel från hela Uppsala och några stadsdelar med stor andel barn och unga. **Index trygghet (sju olika frågor)**

Hela Uppsala	67,7	(64,0)
Gottsunda	65,0	(57,2)
Stenhagen	66,4	(60,2)
Sävja	61,2	(61,9)

Attraktivitet – Trivsel i kvarteret/bostadsområdet

Hela Uppsala	82,2	(80,4)
Gottsunda	75,1	(67,8)
Stenhagen	73,0	(68,9)
Sävja	70,5	(72,4)

Utemiljö – Utrustning/redskap på lekplatser

Hela Uppsala	60,7	(60,5)
Gottsunda	62,6	(58,0)
Stenhagen	47,7	(46,0)
Sävja	47,2	(47,4)

Jämförelse med 2010: Ny kommentar. Bolaget redovisar att tryggheten och trivseln/attraktiviteten ökat i kommunen som helhet samt i några områden med stor andel barn och unga. Även utemiljön får högre omdömen i kommunen som helhet samt i några områden med stor andel barn och unga. Bättre och mer belysning samt borttagning av buskage är aktiviteter som har förekommit under året i ett tjugotal bostadsområden.

Uppsala Kommuns Industrihus AB

Bolaget har ingen direkt verksamhet som riktar sig till barn och ungdomar. Vid den fysiska planeringen av våra fastigheter tas hänsyn i ett hälso – och trygghetsperspektiv. Det skall vara tryggt och säkert att vistas i och runt våra fastigheter. Detta gäller generellt för alla grupper av människor.

Jämförelse med 2010: Ny kommentar. Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Uppsala Vatten och Avfall AB

Önskat tillstånd

Tillgång till rena sjöar och vattendrag i kommunen.

Uppföljning 2011

Redovisat utfall för 2011, perioden jan – sept, fosforhalten i utgående vatten från Kungsängsverket ligger under gällande gränsvärde. Årsmedelvärde 0,14 mg/l jämfört med 0,25 mg/l.

Verksamhetsmål: Alla prover ska underskrida gällande gränsvärde.

Indikatorer: Antal prov som underskrider gränsvärde.

Jämförelse med 2010: Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Uppsala Parkerings AB

Bolaget har inte formulerat mål eller indikatorer för att uppfylla de önskade tillstånden i programmet. Bolagets verksamhet är inte inriktad mot barn och ungdomar då bolagets parkeringar vänder sig till personer över 18 år. Vuxna förutsätts ta ansvar och ha tillsyn över yngre personer som tillfälligt uppehåller sig på bolagets ansvarsområden.

Dock strävar bolaget generellt mot att bolagets anläggningar ska kännas trygga och trevliga för alla besökare, oavsett ålder.

Jämförelse med 2010: Ny kommentar. Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Övergripande mål

Alla barn och ungdomar i Uppsala kommun lever i en god fysisk och psykisk miljö.

Önskat tillstånd

- **Barn och ungdomar utsätts inte för ohälsosamma miljöer.** *Ansvariga nämnder: BN, BUN, FNN, FSN, GTN, MHN, RBN, SBN, SLN, UAN, VFN, ÖFN och samtliga kommunalt helägda bolag*

Byggnadsnämnden

Bevakas i alla planer

Jämförelse med 2010: Ny kommentar, varför det inte går att utläsa någon utveckling eller effekt.

Barn- och ungdomsnämnden

83 procent av barnen i fritidsverksamhet och grundskola, uppger att de kan arbeta i lugn och ro. 46 procent av barnen i förskola som svarat uppger att de kan leka i lugn och ro. 68

procent av elever som deltagit i enkätundersökningen Liv och Hälsa Ung uppger att de upplever att det är rent och snyggt på skoltoaletterna, vilket är en stadig ökning från 2005. *Jämförelse med 2010: Fler barn i fritidsverksamhet och grundskola uppger att de kan arbeta i lugn och ro. Eleverna anser att miljön på skoltoaletterna har blivit bättre.*

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden har under 2011 genomfört genomgripande utredningar av barns inomhus- och utomhusmiljöer vid Svartbäckens, Uppsävja, Petterslunds, Hagmarkens, Sopranens, Hugo Alfvéns, Solskenets, Kastellet, Ringarens, Alléns, Silikatets, Tallens, Malmvågens, Lustigkullens och Ramsta förskola samt vid Bellmans och Ramsta skola. Vid dessa utredningar har inomhusklimatet och arbetsmiljön beaktats.

Jämförelse med 2010: Genomförda utredningar kring barns inomhus- och utomhusmiljöer vid ett antal förskolor och skolor.

Gatu - och trafiknämnden

Nämnden arbetar efter en åtgärdsplan för att förbättra luften i innerstaden

Jämförelse med 2010: Samma svar som 2010. Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Miljö - och hälsoskyddsnämnden

Nämndens mål 2011 med att en tredjedel av kontrollerade skolor och förskolor har en fungerande egenkontroll är uppnått.

Kontroll av ljudnivåer vid nöjesställen och konserter visar att arrangörerna har god kunskap och följer Socialstyrelsens riktlinjer för höga ljudnivåer.

Jämförelse med 2010: Nämnden har angivit ett mål om egenkontroll för förskolor och skolor. Övrig utveckling eller effekt har inte beskrivits.

Nämnden för serveringstillstånd och lotteri

Inom nämndens tillsyn kontrolleras att handlare/tillståndshavare följer försäljnings- och marknadsföringsregler i alkohol- och tobakslagen. Därigenom bidrar nämnden till en bättre miljö för barn och ungdomar där alkohol och tobak inte är så påträngande och/eller lättillgänglig. Nämnden har särskilt riktade insatser när mycket barn och ungdomar vistas i stadsmiljön som t ex sista april och kulturnatten.

Jämförelse med 2010: Samma svar 2011. Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Nämnden för vuxna med funktionshinder

Nämnden genomför i enlighet med uppföljningsplanen uppföljning av bl a området individ- och familjeomsorg (IFO). I denna uppföljning har ingått Kvinnoboendet Siri. Vid uppföljningen har barnens situation vid Siri uppmärksammats. En översyn pågår för att förbättra situationen vid Siri med hänsyn tagen till barnens boendesituation.

Jämförelse med 2010: Översyn för att förbättra situationen för barn på kvinnoboendet Siri.

Räddnings- och beredskapsnämnden

Nämnden har följande mål i sin uppdragsplan:

Minska skadliga utsläpp från brandförsvarets fordon.

Brandförsvaret strävar efter att minimera miljöpåverkan och skadliga utsläpp och därigenom bidra till en god fysisk miljö. Andelen miljöfordon i förvaltningen ökar kontinuerligt.

Räddnings- och beredskapsnämnden har följande mål i sin uppdragsplan:

- Minska utsläppen från fordon.

Jämförelse med 2010: Samma som 2010. Någon Utveckling eller effekt beskrivs inte.

Socialnämnden för barn och unga

Nämnden har ett socialpolitiskt ansvar för att barn och ungdomar skall växa upp i goda livsmiljöer och under goda levnadsförhållanden. Detta ansvar gäller i synnerhet de medborgare vars hemförhållanden och uppväxtmiljöer ger dem sämre förutsättningar än andra. Sammantaget ges ca 1 700 individuella vård- och behandlingsinsatser och ca 4 100 råd- och stödinsatser i form av enskilt stöd eller i gruppverksamhet till barn, ungdomar och deras föräldrar under ett år.

Jämförelse med 2010: Ny kommentar. Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Överförmyndarnämnden

Inom överförmyndarnämndens verksamhetsområde ligger rekrytering, förordnande och tillsyn över god man för ensamkommande barn. Ett sådant förordnande innebär bland annat att bevaka barnets intressen gentemot socialtjänst, skola m.m. Genom överförmyndarnämndens tillsyn skall den gode mannens åtgärder för att säkra barnets behov följas upp.

Jämförelse med 2010: Samma svar 2011. Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Uppsalahem AB

- Alla platser för lek, spel och idrott ronderas av kvartersvärdar och besiktigas årligen.
- Under 2011 har företaget fortsatt miljöinventera befintligt bostadsbestånd (MIBB) med medverkan av extern expertis, lokala hyresgästföreningar och berörda boende.

Jämförelse med 2010: Ny kommentar. Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Uppsala Konsert & Kongress AB

Hälsoaspekten är framförallt ljudnivåerna, vilka kontrolleras noga.

Jämförelse med 2010: Ny kommentar. Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Uppsala stadsteater

Uppsala stadsteater kan inte sägas vara en ohälsosam miljö. Oavsett publikens ålder är kulturupplevelser befrämjande för hälsan och i friskvårdshänseende är konstnärliga upplevelser av stor betydelse. I samband med att familjeföreställningar ges på stora scenen har den externa restauratören, Teaterbaren, ett barnanpassat utbud.

Jämförelse med 2010: Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Önskat tillstånd

- **Barn och ungdomar utsätts inte för mobbning, trakasserier, våld och sexuella övergrepp.** Ansvariga nämnder: BUN, SBN, UAN.

Barn- och ungdomsnämnden

58 procent av barnen som svarat på enkäten inom det uppföljningssystem som barn- och ungdomsnämnden använder, svarar nej på frågan om barn kan vara elaka mot varandra utan att de vuxna säger till. 87 procent svarar nej på frågan om vuxna på förskolan kan vara

elaka mot barn utan att andra vuxna säger till. 69 procent av barn i fritidsverksamhet och grundskola ställer sig negativa till påståenden om barn kan göra elaka saker mot varandra utan att de vuxna gör någonting åt det. 79 procent av barn i fritidsverksamhet och grundskola ställer sig negativa till påståendet om vuxna kan göra elaka saker mot barn utan att de vuxna gör någonting åt det. Andelen ungdomar som i enkätundersökningen Liv och Hälsa Ung uppger att de blivit sexuellt ofredade, har sjunkit från 9,4 procent år 2009 till 8,5 procent 2011.

Jämförelse med 2010: Uppföljningen är gjord på ett nytt sätt och resultatet kan inte jämföras med 2010.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Inriktningsmålet om nolltolerans mot mobbning, kränkande behandling och våld är ännu inte uppnått i praktiken för alla elever i gymnasieskolan.

UAK har ingen uppföljning för 2011 som har tillräckligt hög validitet för att användas. Se tidigare ref till uppföljningsmodellen för pedagogiska området. Uppgifter om anmälningar och incidenter har inte inhämtats.

Se i övrigt referens till Liv och hälsa ovan.

Jämförelse med 2010: Hänvisning till skrivning på sidan 38.

Önskat tillstånd

- **Barn och ungdomar har tillgång till miljöer och evenemang som är alkohol- och drogfria.** Ansvariga nämnder: BUN, SBN, UAN, FNN, KTN, SLN. och samtliga kommunalt helägda bolag

Barn- och ungdomsnämnden

Barn- och ungdomsnämnden har under 2011 beviljat föreningsbidrag till cirka 30 drogfria ungdomsevenemang vilket är en liten ökning jämfört med 2010.

Fritidsgårdarna har under 2011 arrangerat mer än 560 drogfria evenemang.

Jämförelse med 2010: Beviljade föreningsbidrag till drogfria ungdomsevenemang har ökat något.

Kulturnämnden

Evenemangen under kulturnatten och arkivensdag är på stadsarkivet alkohol- och drogfria och har riktat sig till både vuxna och ungdomar. Arkivensdag innehöll i år en workshop med Anna Karin Brus som direkt riktade sig till barn och ungdomar.

Så gott som all övrig verksamhet som bedrivs på uppdrag av kulturnämnden är alkohol- och drogfria. Några undantag görs i en liten del av verksamheten som har vuxna som målgrupp. Det handlar t ex om vernissager på konstmuseet och vissa evenemang. Då riktar sig dock evenemanget till ett slutet sällskap av vuxna deltagare.

Kulturnämnden ansvarar för att ett program med aktiviteter under kulturlovet/ höstlovet ställs samman för att erbjuda barn stimulerande- och kreativ lovverksamhet. Alla aktiviteter som ingår är drogfria. Biblioteken, konstmuseet, Biotopia samt Bror Hjorths Hus bedriver alla en omfattande och drogfri verksamhet för barn och unga.

Jämförelse med 2010: Utvecklad kommentar. Många evenemang och verksamheter. Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Nämnden för serveringstillstånd och lotteri

Evenemang som riktar sig till barn och ungdomar kan nekas tillstånd att servera alkohol- drycker. Detta är något som nämnden beaktar vid tillståndsprövningen.

Jämförelse med 2010: Samma svar 2011. Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Socialnämnden för barn och unga

Nämnden ger även uppdrag kring socialt förebyggande arbete i form av samordning av alkohol-, drog- och brottsförebyggande verksamhet. I det drogförebyggande arbetet görs dels olika insatser för att begränsa tillgången på tobak, alkohol, narkotika och dopningspreparat, dels görs insatser för att minska efterfrågan på droger. Ett projekt för att stärka barnperspektivet i familjer med missbruk har startat 2011 för att synliggöra barnen för att de ska få ett ändamålsenligt stöd. Projektet är en informations- och kunskapsinsats som riktar sig bland annat till personal i grundskolan och på fritidsgårdar.

Jämförelse med 2010: Ett projekt för informations- och kunskapsinsatser har startat för att stärka barnperspektivet i familjer med missbruk.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Jämförelse med 2010: Inte kommenterat.

Uppsalahem AB

- Företagets egna evenemang som miljödagarnas aktiviteter är alkohol- och drogfria.
- Hyresgästföreningens aktiviteter, som får stöd av företaget är alltid alkohol- och drogfria, så även de cirkusföreställningarna vi bjöd våra kunder på.
- Sävjadagen, Stenhagens dag, Gottsundadagarna och Salabackedagen är andra exempel där vi samarbetar, stödjer och försäkrar oss om alkohol- och drogfrihet.

Jämförelse med 2010: Ny kommentar. Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Uppsala Konsert & Kongress AB

Arrangemangen specifikt riktade till barn och ungdom är alkohol- och drogfria.

Jämförelse med 2010: Ny kommentar. Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Önskat tillstånd

- **Barn och ungdomar har förutsättningar för hälsofrämjande levnadsvanor som leder till god fysisk och psykisk hälsa. Ansvariga nämnder: BUN, SBN, UAN, FNN och samtliga kommunalt helägda bolag**

Barn- och ungdomsnämnden

I enkätundersökningen Liv och Hälsa Ung uppger 70 procent att de är fysiskt aktiva mer än 30 minuter per dag, vilket är en liten ökning jämfört med 2009 men kraftig ökning jämfört med 2007. 86 procent uppger att de har ett bra allmänt hälsotillstånd vilket är en stadig ökning jämfört med 2005. 80 procent uppger att de är väldigt nöjda eller nöjda med sitt liv, vilket är en stadig ökning från 2005.

Fritidsgårdarna har under 2011 haft mer än 1 300 hälsofrämjande aktiviteter.

Jämförelse med 2010: Ny kommentar.

Kulturnämnden

Kulturkontorets arbete med offentlig konst på institutioner bidrar till att på ett medvetet sätt gestalta och försköna de miljöer barn och ungdomar vistas i.

Jämförelse med 2010: Ny kommentar. Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Inriktningsmålet om nolltolerans mot mobbning, kränkande behandling och våld är ännu inte uppnått i praktiken för alla elever i gymnasieskolan.

UAK har ingen uppföljning för 2011 som har tillräckligt hög validitet för att användas. Se tidigare ref till uppföljningsmodellen för pedagogiska området. Uppgifter om anmälningar och incidenter har inte inhämtats.

Se i övrigt referens till Liv och hälsa ovan.

Jämförelse med 2010: Uppföljningen är gjord på ett nytt sätt. Utveckling eller effekt beskrivs inte.

Fyrishov AB

Skolsimskola - För skolor har under år 2011 totalt 70 klasser i årskurs 4 erbjudits simundervisning genom avtal med Uppsala kommun Vård & Bildning. Skolsimundervisning har under året genomförts för 1 360 elever från 39 skolor.

Ytterligare 119 elever från IVIK-programmen och gymnasieskolan har erhållit simundervisning på Fyrishov AB och Gottsundabadet.

Simskola på fritiden - På fritiden bedrivs på Fyrishov AB föreningsbaserad simskola till ett (inom fritidsuppdraget till Fyrishov AB AB) av FNN subventionerat bassängpris.

Den föreningsbaserade fritidssimskolan omfattar ca 550 barn per vecka genom föreningarna Upsala Simsällskap, Uppsala Simskoleförening och Linnea simskola. På Gottsundabadet bedrivs fritidssimskola för barn inom Fyrishov AB ABs regi där ca 100 barn per vecka deltar.

Uppdrag och avtal

För fritid- och föreningslivet finns ett uppdrag från Fritid- och Naturnämnden. Utöver skolsimskolan och avtal för år 2011 rörande test av simkunnighet med Uppsala kommun, Vård & Bildning, och till skillnad från motsvarande fritidsuppdrag för föreningslivet, saknar bolaget annat skoluppdrag för sin breda och innehållsrika skolverksamhet. Noterar att uppdraget rörande test av simkunnighet upphör från 1 jan 2012 med hänvisning till ändringar i skollagen (vad avser behörighet för den som utför den pedagogiska undervisningen). Därefter kommer bolaget enbart att tillhandahålla simbanor för undervisningen. Uppdrag vad avser stöd till personer med funktionsnedsättning vad avser medföljande och assistans saknas också fn.

Kost, motion & hälsa - Bolaget har tagit fram ett anpassat måltidsutbud som särskilt lämpar sig till olika skolaktiviteter ex vis ett nyttigt och prisvärt mellanmål. Noterbart många barn- och ungdomar kommer direkt från skolan och ska vidare till en fritidsaktivitet m fl. I kiosker och restaurang ses utbudet över regelbundet. Senaste åren har pommes frites tagits bort ur sortimentet. Mellanmål och nyttosmörgåsar finns i större skala.

Jämfört med 2010: Utvecklade kommentar. Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Uppsalahem AB

- I Gottsunda får alla nyinflyttade en familjebiljett för att prova på Gottsundabadet.
- Under hösten och vintern sponsrar företaget Bandybussen, som åker runt i bostadsområden och hämtar upp unga, boende hos oss, som vill prova på att träna bandy, en sport som förknippas starkt med Uppsala.
- En speciell aktivitet är stödet till läxläsning i regi av Rädda barnen (Gottsunda) eller hyresgästföreningen (Stenhagen)
- I Gottsunda (Dirigentvägen) och Ekeby (Vänortsgatan) har barn själva deltagit i skapande av reliefer i lera och mosaik i cement under handledning av professionella konstnärer. Denna av barnen själva skapade ”konst” har murats upp på gårdarna.
- Uppsalahem sponsrar Sommarkul, Rädda barnens sommarkollo för barn och unga i Gottsunda. Varje år får cirka 80 barn möjligheten att bada, leka och åka på bussutflykt under några sommarveckor. Sommarkul är ett koncept som både Uppsalahem och barnfamiljerna gillar.
- Tonåringar som bor hos Uppsalahem får också hjälpa företagets samarbetspartners att dela ut informationsmaterial, kundtidningar och kulturprogram. Föreningar och skolklasser får en liten ersättning. Detta sker i flera stadsdelar

Jämförelse med 2010: Ny kommentar. Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Uppsala stadsteater

Oavsett publikens ålder är kulturupplevelser befrämjande för hälsan och i friskvårdshänseende är konstnärliga upplevelser av stor betydelse. I samband med att familjeföreställningar ges på stora scenen har den externa entreprenören Teaterbaren barnanpassat utbud.

Jämförelse med 2010: Samma svar som 2010. Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Uppsala Vatten och Avfall AB

Önskat tillstånd

Ren luft i alla delar av kommunen.

Uppföljning 2011

Ett femtiotal stadsbussar körs idag på biogas.

Verksamhetsmål: Bidra till ökad användning av bussar och andra fordon för gasdrift i syfte att förbättra miljön för barn och ungdomar i känsliga miljöer.

Indikatorer: Mäta och följa upp producerad mängd biogas samt levererad mängd fordonsgas.

Jämförelse med 2010: Samma svar som 2010. Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Önskat tillstånd

- **Barn och ungdomar har tillräckligt stöd för att inte löpa risk att utsätta sin hälsa eller utveckling för skada genom missbruk, brottslig verksamhet eller något annat socialt nedbrytande beteende.** *Ansvariga nämnder: BUN, SBN, UAN*

Barn- och ungdomsnämnden

Enligt enkätundersökningen Liv och hälsa Ung ökar stadigt andelen unga som svarar aldrig på frågorna om man begått brott från 2005 till 2011. 50 procent uppger att de aldrig druckit alkohol under de 12 senast månaderna vilket är en stadig ökning från 2005 till 2011. 10,8 procent uppger att de provat narkotika, vilket är en liten ökning jämfört med 2005.

86 procent av dem som svarat på enkäten uppger att de har ett bra allmänt hälsotillstånd vilket är en stadig ökning jämfört med 2005.

Jämförelse med 2010: Ny kommentar. Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Nämnden för vuxna med funktionshinder

I nämndens beslut om samordnat resurscentrum för stöd till personer och barn som drabbas av våld i nära relationer har barnperspektivet speciellt uppmärksammas. Verksamheten beräknas starta i januari 2012.

Nämnden beräknar att i februari anta en ny inriktningsplan för missbruksvården i kommunen. En konsekvensanalys har genomförts som konstaterar att förslaget tar hänsyn till barn och ungdomars situation och att det kan medverka till att barn får möjlighet att växa upp under likvärdiga villkor.

Jämförelse med 2010: Ny kommentar. Barnperspektivet har uppmärksammas i beslut om ett samordnat resurscentrum för stöd till personer som drabbats av våld i nära relationer. Under arbetet med att ta fram en ny inriktning för missbruksvård har en konsekvensanalys genomförts, som konstaterar att förslaget tar hänsyn till barn och ungdomars situation.

Socialnämnden för barn och unga

Under 2011 startade nämnden ett tvåårigt projekt i Gottsunda/Valsätra kring uppsökande arbete för barn och unga. En lokal grupp bestående av representanter för socialtjänst, skola och polis arbetar uppsökande för att identifiera barn och unga i behov av stöd och planerar och samordnar insatser för dem. Gottsunda är även ett av tolv utsedda pilotområden i en nationell satsning på "sociala insatsgrupper".

Under 2011 har också en samverkansmodell mellan skola, socialtjänst och polis, SSP, arbetats fram för att i nära samverkan mellan olika myndigheter så tidigt som möjligt fånga upp ungdomar som befinner sig i riskzon för att utveckla ett kriminellt beteende eller annat riskbeteende.

Jämförelse med 2010: Uppsökande insatser i samverkan mellan skola, socialtjänst och polis för tidiga insatser till barn och ungdomar som befinner sig i riskzonen för att utveckla kriminellt beteende eller annat riskbeteende.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Vid beslut om ekonomiskt bistånd ska utsatta grupper särskilt beaktas, t ex barn som lever i familjer där det förekommer missbruk eller psykisk ohälsa

Jämförelse med 2010: Någon utveckling eller effekt beskrivs inte.

Övrig information från nämnder och bolag

Barn- och ungdomsnämnden

Landstingets återkommande undersökning Liv och hälsa belyser ungdomarnas levnadsvillkor, självbild, beteende och välbefinnande. Alla länets elever i årskurs 7, 9 och år 2 i gymnasiet tillfrågas vart annat år. Resultat kan redovisas per skolenhet. Flera indikatorer från dessa undersökningar har använts vid uppföljning av programmet för år 2011.

Fritids- och naturvårdsnämnden

Fritids- och naturvårdsnämnden har i sin uppdragsplan 2011 – 2014 tydliggjort att det barn- och ungdomspolitiska programmet övergripande mål ska utgöra styrning för nämndens prioriteringar och beslut. Det återstår att på ett tydligare sätt lyfta fram just barn och unga i såväl effektmål som indikatorer.

Nämnden för vuxna med funktionshinder

Nämnden för vuxna med funktionshinder har inte fastställt någon indikator för att mäta måluppfyllelse utifrån barn- och ungdomspolitiskt program. Nämndens inriktning är att vid uppföljning av verksamheter beakta de områden som är nämndens ansvar utifrån ett barn- och ungdomsperspektiv.

Socialnämnden för barn och unga

Förslag till fortsatt uppföljning

Hur nämndens arbete under året faktiskt bidrar till att förbättra förutsättningarna för barn och ungdomar att vara delaktiga och ha inflytande har nämnden inte undersökt, vilket kan vara ett utvecklingsområde för nämnden.

Allt som beskrivs ovan är vad nämnden gör för att erbjuda såväl individuella som socialt förebyggande insatser till barn och ungdomar. De som får en insats tillfrågas i allmänhet genom brukarundersökningar om bemötande och kvalitet i nämndens tjänster. Utifrån brukarundersökningar går det inte att bedöma i vilken utsträckning nämndens utbud av aktiviteter och insatser når de barn som verkligen behöver det. Detta kan vara ett utvecklingsområde för nämnden.

Resultatet av de socialt förebyggande åtgärder som nämnden erbjuder är svårt att bedöma men resultaten i Liv- och hälsoundersökningarna kan i viss mån indikera värdet av nämndens insatser. Landstinget i Uppsala län genomför tillsammans med länets kommuner Liv- och hälsoundersökningar i form av återkommande kartläggningar av hälsa, levnadsvanor och livsvillkor hos ungdomar i årskurs 7, 9 och årskurs 2 i gymnasiet.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Landstingets återkommande undersökning Liv och hälsa belyser ungdomarnas levnadsvillkor, självbild, beteende och välbefinnande. Alla länets elever i årskurs 7, 9 och år 2 i gymnasiet tillfrågas vart annat år. Resultat kan redovisas per skolenhet. Flera indikatorer från dessa undersökningar har använts vid uppföljning av programmet för år 2011.

Äldrenämnden

Nämnden har inte fastställt någon indikator för att mäta måluppfyllelse utifrån barn- och ungdomspolitiskt program. Nämnden fick vid oktobersammanträdet en samlad beskrivning av kommunens barn- och ungdomspolitiska program. Nämnden ser informationen som start på ett tydligare och mer samlat arbetssätt kring barn- och ungdomsfrågor.

Fyrishov AB

Bolagsbeskrivning - Fyrishov AB AB:s vision är att vara en möjligheternas arena.

Bolaget tillhandahåller en affärsmässig samhällsnytta genom en bred arenaverksamhet innehållande bad, sport och event med inriktning mot folkhälsa, idrott och evenemang. Det sker genom en mångfald av aktiviteter på arenan Fyrishov AB samt på Gottsundabadet. Bolaget ägs till 100 % av Uppsala Stadshus AB (helägt av Uppsala kommun).

Arenan Fyrishov AB är, med drygt 1,7 miljoner besök, landets mest besökta arena och sammantaget Sveriges femte största besöksmål (källa Tillväxtverket). Arenan Fyrishov AB fyllde 20 år i sin nuvarande utformning år 2011. Under året blev Äventyrsbadet på Fyrishov AB utsedd till Sveriges bästa äventyrsbad av Stora Barnsemesterpriset. Verksamheterna på arenan Fyrishov AB och i Gottsundabadet håller öppet alla dagar året runt. Sammantaget antal besök under året var drygt 1,8 miljoner.

På Fyrishov AB finns träning, tävling och aktiviteter från nybörjare till idrottens absoluta toppskikt av världsstjärnor. Årligt genomförs ett stort antal tävlingar och event inom idrott, på olika tävlingsnivåer, och andra event i form av möten och konferenser, konserter, mäsor och aktiviteter. Utöver en bred allmänhet samt skolor, föreningar och förbund har flera företag sin verksamhet etablerad på Fyrishov AB såsom Strandberg Bowling, Kroon Simcenter, Uppsala Friskvård & Massage samt Leg kiropraktor Håkan Dahlbäck. Utbudet på arenan kompletteras med restauranger, kiosker och serveringar. I en naturskön citymiljö och i nära anslutning till å-rum och arenan ligger Fyrishov ABs **** Stugby och Camping samt aktivitetsparkområde med beachvolley- planer, bangolf, fotboll och kanotuthyrning. Flera stadsbusslinjer trafikerar arenan och i närheten av, samt i anslutning till, arenan finns goda parkeringsmöjligheter.

I Gottsunda Centrum driver Fyrishov AB AB stadsdelsbadet Gottsundabadet som innehåller bad, gym och servering. Badet håller öppet alla dagar året runt och erbjuder olika badaktiviteter från simskola och vattengympa till fritids- och nöjesbad.

Uppsalahem AB

Uppsalahems kärnvärden – trygghet, trivsel och dialog – är på många sätt kopplade till de övergripande målen och önskade tillstånd som beskrivs i kommunens Barn- och ungdomspolitiska program.

Våra kunder efterfrågar dessutom trygga, trivsamma bostadsområden, som kan erbjuda bra uppväxtvillkor för barn och unga.

Uppsalahem nöjer sig inte med att bygga staden. Vi bygger samvaro, vi bygger människors fritid och vardag. Vår ambition är att ta ett helhetsansvar för våra områden, agera långsiktig och se till att det dagliga livet fungerar. Stadsdelsutveckling blir allt viktigare, och sker på olika plan och på olika sätt. På områdesnivå handlar det om att få välfungerande när-samhällen. I Gottsunda och Sävja har trygghetsfrågor och sociala aspekter varit i fokus.

Uppsala kommun fastighets AB

Bolaget har inte formulerat mål eller indikatorer för att uppfylla de önskade tillstånden i programmet.

Tillämpbara tillstånd uppnås i och med att bolaget håller tillgänglighet, öppenhet, säkerhet och god miljö som viktiga aspekter i förvaltningen.

Under året har förnyelseprojektet av Gottsunda Centrum påverkat tillgängligheten för barn och ungdomar avseende deras gångväg till skolmatsal och motionshall samt försämrat det nord-sydliga gångstråket genom Gottsunda centrum. Åtgärder har varit nödvändiga för en säker arbetsmiljö vid ombyggnationerna samt för att optimera säkerheten för tredje man. Förändringar som påverkat skolungdomar har alltid föregåtts av en dialog med rektorn och fastighetskontoret.

Uppsala Kommuns Industrihus AB

Bolaget har ingen direkt verksamhet som riktar sig till barn och ungdomar. Vid den fysiska planeringen av våra fastigheter tas hänsyn i ett hälso – och trygghetsperspektiv. Det skall vara tryggt och säkert att vistas i och runt våra fastigheter. Detta gäller generellt för alla grupper av människor.

Uppsala Konsert & Kongress AB

Uppsala Konsert & Kongress AB har inga uttalade mål för de önskade tillstånden. Dock inryms ett flertal av dem i större skrivningar i Ägardirektiv ("...mötesplats för alla grupper i kommunen") samt i Kulturpolitiskt uppdrag ("vara en angelägenhet för alla uppsalabor", "vara tillgängligt och välkomnande för alla människor", "ha unga som prioriterad målgrupp" m.m.).

Uppsala stadsteater

Att stärka barn och ungdoms delaktighet i teaterns verksamhet är av central betydelse för Uppsala stadsteater. Barn och ungdomsperspektivet är därför helt integrerat i utformningen av organisation, repertoarläggning och olika externa samarbeten.

Uppsala Parkerings AB

Bolaget har inte formulerat mål eller indikatorer för att uppfylla de önskade tillstånden i programmet. Bolagets verksamhet är inte inriktad mot barn och ungdomar då bolagets parkeringar vänder sig till personer över 18 år. Vuxna förutsätts ta ansvar och ha tillsyn över yngre personer som tillfälligt uppehåller sig på bolagets ansvarsområden.

Berörda nämnder och bolag

BN	Byggnadsnämnden
BUN	Barn- och ungdomsnämnden
FNN	Fritids- och naturvårdsnämnden
FSN	Fastighetsnämnden
GTN	Gatu- och trafiknämnden
KTN	Kulturnämnden
KS	Kommunstyrelsen
MHN	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
RBN	Räddnings- och beredskapsnämnden
SBN	Socialnämnden för barn och unga
SLN	Nämnden för serveringstillstånd och lotteri
UAN	Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden
VFN	Nämnden för vuxna med funktionshinder
ÄLN	Äldrenämnden
ÖFN	Överförmyndarnämnden

Uppsalahem AB

Uppsala stadsteater

Fyrishov AB

Uppsala Kommuns Fastighets AB

AB Uppsala Kommuns Industrihus

Uppsala Parkerings AB

Uppsala Konsert & Kongress AB

Uppsala Vatten och Avfall AB